

รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒

ส่วนที่ ๑
ข้อมูลเบื้องต้น

๑. หน่วยงานผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง
๒. หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ กรมสรรพสามิต และกรมศุลกากร
๓. ผู้รักษาการตามกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
๔. เหตุแห่งการประเมินผลสัมฤทธิ์ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)
  - ครอบคลุมระยะเวลาที่กำหนด มีการใช้บังคับมาเป็นเวลาเกิน ๕ ปี
  - ได้รับหนังสือร้องเรียนหรือข้อเสนอแนะจากผู้เกี่ยวข้องในเรื่อง (ระบุเรื่องที่ได้รับการร้องเรียน หรือมีข้อเสนอแนะ)
  - ได้รับข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการพัฒนากฎหมายในเรื่อง (ระบุเรื่องที่ได้รับการเสนอแนะ ให้ประเมิน)
  - อื่น ๆ คือ
๕. วันที่มีเหตุแห่งการประเมินผลสัมฤทธิ์ ๑ มกราคม ๒๕๖๘ โดยประเมินผลที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมาย ตั้งแต่วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๗
๖. รายชื่อกฎที่เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลสัมฤทธิ์ในรายงานฉบับนี้
  - ๖.๑ ประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ (ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๓)
  - ๖.๒ ประกาศคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง (ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๓)
  - ๖.๓ ประกาศคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เรื่อง หลักเกณฑ์การเปรียบเทียบตามพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ (ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๓)
  - ๖.๔ ระเบียบสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ว่าด้วยการขอรับเงินคืนจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๓ (ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๓)
  - ๖.๕ ประกาศสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เรื่อง นโยบายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๕ (ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕)
  - ๖.๖ ประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง การส่งเงินเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง การขอรับเงินชดเชย การขอรับเงินคืนจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง และการส่งเงินชดเชยคืนกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง (ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๓) และที่แก้ไขเพิ่มเติม
  - ๖.๗ ประกาศกรมศุลกากร ที่ ๑๖/๒๕๖๓ เรื่อง การส่งเงิน การขอรับเงินชดเชย การขอรับเงินคืน และการส่งเงินชดเชยคืน ตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง (ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๓)

๖.๘ ประกาศกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ เรื่อง การส่งเงินเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงและการขอรับเงินชดเชยจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่ซื้อหรือได้มาจากการแยกก๊าซธรรมชาติ ตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๖๒ (ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒)

๗. รายชื่อกฎที่ดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์เป็นการเฉพาะ (ประเมินผลสัมฤทธิ์เป็นรายฉบับตามแบบรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎ)

๗.๑ ประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ (ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๓)

๗.๒ ประกาศคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง (ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๓)

๗.๓ ประกาศคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เรื่อง หลักเกณฑ์การเปรียบเทียบตามพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ (ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๓)

๗.๔ ระเบียบสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ว่าด้วยการขอรับเงินคืนจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๓ (ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๓)

๗.๕ ประกาศสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เรื่อง นโยบายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๕ (ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕)

๗.๖ ประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง การส่งเงินเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง การขอรับเงินชดเชยการขอรับเงินคืนจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง และการส่งเงินชดเชยคืนกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง (ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๓) และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๗.๗ ประกาศกรมศุลกากร ที่ ๑๖/๒๕๖๓ เรื่อง การส่งเงิน การขอรับเงินชดเชย การขอรับเงินคืน และการส่งเงินชดเชยคืน ตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง (ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๓)

๗.๘ ประกาศกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ เรื่อง การส่งเงินเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงและการขอรับเงินชดเชยจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่ซื้อหรือได้มาจากการแยกก๊าซธรรมชาติ ตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๖๒ (ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒)

ส่วนที่ ๒

การวิเคราะห์ความจำเป็นและผลกระทบของกฎหมาย

๘. กฎหมายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาใด

พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นกฎหมายที่มีหลักการสำคัญในการจัดตั้งกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาเสถียรภาพราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมในกรณีที่เกิดวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง เนื่องจากสถานการณ์ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในตลาดโลกมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาอันอาจส่งผลกระทบต่อระดับราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศ หรืออาจเกิดสถานการณ์ที่น้ำมันเชื้อเพลิงขาดแคลนและไม่เพียงพอต่อการใช้ภายในประเทศ ดังนั้น เพื่อเป็นการรักษาเสถียรภาพของระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิงมิให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และเพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงด้านพลังงานและเศรษฐกิจของประเทศ จึงได้มีการจัดตั้งกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

Thawee

เพื่อจ่ายเงินชดเชยให้แก่ผู้ผลิตและจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งเป็นโรงกลั่น ผู้นำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงเข้ามาในราชอาณาจักร ผู้ซื้อหรือได้มาซึ่งก๊าซปิโตรเลียมเหลวจากการแยกก๊าซธรรมชาติที่ซื้อหรือได้มาตามกฎหมายปิโตรเลียม ในกรณีที่ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงมีการปรับราคาขึ้นอย่างรวดเร็วหรือผันผวน อันอาจเกิดผลกระทบต่อการค้าของประชาชนหรือกรณีที่น้ำมันเชื้อเพลิงอาจขาดแคลนและไม่เพียงพอต่อการใช้ในประเทศ โดยมีการกำหนดโทษทางอาญาสำหรับการกระทำบางประการเพื่อให้กฎหมายมีสภาพบังคับ อันจะส่งผลให้การจัดเก็บเงินเข้ากองทุนเป็นไปอย่างเสมอภาคและมีประสิทธิภาพ

๙. มาตรการสำคัญที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายนี้ คือ

พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ มีการกำหนดมาตรการสำคัญต่าง ๆ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย ดังต่อไปนี้

๙.๑ คณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง (กบน.) เพื่อทำหน้าที่บริหารกิจการของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

๙.๑.๑ องค์ประกอบของคณะกรรมการ ประกอบด้วย

- (๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน เป็นประธานกรรมการ
- (๒) ปลัดกระทรวงพลังงาน เป็นรองประธานกรรมการ
- (๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา อธิบดีกรมการค้าภายใน อธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน อธิบดีกรมบัญชีกลาง และผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน
- (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในด้านการเงินและด้านธุรกิจน้ำมันเชื้อเพลิง อย่างน้อยด้านละ ๑ คน หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง และเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของกองทุน รวมจำนวน ๔ คน
- (๕) ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง (สกนช.) เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการ สกนช. แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ สกนช. เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

๙.๑.๒ หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง มีดังนี้

- (๑) เสนอแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงและแผนยุทธศาสตร์กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงต่อคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ
- (๒) รายงานผลการประเมินการปฏิบัติงานและการเสนอแนะมาตรการแก้ไขปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติการตามแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงและแผนยุทธศาสตร์กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงต่อคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ
- (๓) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกองทุน และกำกับดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับนโยบายการบริหารกองทุนตามที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติกำหนด
- (๔) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการส่งเงินเข้ากองทุนหรือได้รับเงินชดเชยและกำหนดอัตราเงินส่งเข้ากองทุน อัตราเงินชดเชย อัตราเงินคืนจากกองทุน และอัตราเงินชดเชยคืนกองทุน

วิมล

(๕) อนุมัติการจ่ายเงินกองทุนเพื่อดำเนินการตามแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม

(๖) ให้ความเห็นชอบการกู้ยืมเงินของ สกนช. ตามมาตรา ๒๖ เพื่อให้กองทุนมีจำนวนเงินเพียงพอ ในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๗) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจ่ายเงินและการเก็บรักษาเงินกองทุนโดยความเห็นชอบ ของกระทรวงการคลัง

(๘) บริหารสินทรัพย์และหนี้สินของกองทุน ให้มีความคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ

(๙) อนุมัติแผนงาน โครงการ และงบประมาณประจำปีของ สกนช.

(๑๐) ออกระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมัน เชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒

(๑๑) ออกระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับโครงสร้างองค์กร การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน และการดำเนินงานอื่นของกองทุนและ สกนช. รวมถึงการกำหนดค่าตอบแทนสิทธิประโยชน์ หรือสวัสดิการต่าง ๆ ของผู้อำนวยการ เจ้าหน้าที่ และลูกจ้างของ สกนช. ทั้งนี้ โดยสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ และแนวทางที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนด

(๑๒) ปฏิบัติการอื่นใดตามพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือตามที่ คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติมอบหมาย

๙.๒ แผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง และแผนยุทธศาสตร์กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้การดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ ของกองทุนอยู่ภายใต้กรอบนโยบายการบริหารกองทุนตามที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติกำหนด กรอบนโยบายการบริหารกองทุนที่สำคัญตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายฉบับนี้ ได้แก่ แผนรองรับวิกฤตการณ์ ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งเป็นแผนที่กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับแนวทางการใช้เงินกองทุนเพื่อรักษาเสถียรภาพ ระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงเมื่อเกิดวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง และแผนยุทธศาสตร์กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งเป็นแผนที่กำหนดยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานของกองทุน ซึ่งกฎหมายกำหนดให้ สกนช. เป็นผู้จัดทำแผน เสนอต่อคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ และคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ จะได้นำแผนทั้งสองฉบับดังกล่าว เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติเพื่อพิจารณา และเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ ต่อไป

๙.๓ สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้มีการตั้งสำนักงานกองทุนน้ำมัน เชื้อเพลิง (สกนช.) มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นนิติบุคคลและไม่ใช่ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วย ระเบียบบริหารราชการแผ่นดินหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น และให้ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานเลขานุการของ คณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการและทำนิติกรรม กับบุคคลภายนอกเพื่อประโยชน์แก่กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงได้ โดย สกนช. มีหน้าที่และอำนาจตามที่กฎหมาย กำหนดไว้ ดังนี้

- (๑) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ
- (๒) จัดทำแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงและแผนยุทธศาสตร์กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง รวมทั้งรายงานผลการประเมินการปฏิบัติงาน และการเสนอแนะมาตรการแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์การปฏิบัติการตามแผนดังกล่าวเสนอต่อคณะกรรมการ
- (๓) กู้ยืมเงิน ในกรณีที่กองทุนมีจำนวนเงินไม่เพียงพอในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของกองทุน
- (๔) เสนอแผนการเงินและงบประมาณประจำปีต่อคณะกรรมการ
- (๕) จัดทำรายงานประจำปีและความเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสำนักงาน รวมทั้งรายงานการเงินและบัญชี เสนอต่อคณะกรรมการ
- (๖) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพย์สินใด ๆ
- (๗) ก่อตั้งสิทธิหรือทำนิติกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน
- (๘) ดำเนินคดีทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครอง ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนหรือการบริหารกองทุนและกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องหรือเกี่ยวเนื่องกับการจัดการกิจการของกองทุน
- (๙) ปฏิบัติการตามที่ คณะรัฐมนตรี รัฐมนตรี คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติหรือคณะกรรมการมอบหมาย
- (๑๐) ปฏิบัติการอื่นใดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของ สกนช.

ในส่วนของการบริหารจัดการสำนักงาน ให้ผู้อำนวยการ สกนช. เป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารกิจการของ สกนช. โดยขึ้นตรงต่อคณะกรรมการ และเป็นผู้แทนของ สกนช. ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก โดยหน้าที่และอำนาจของผู้อำนวยการ สกนช. ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย มีดังนี้

- (๑) บริหารกิจการของสำนักงานให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ของกองทุน ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ นโยบาย หรือมติที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติหรือคณะกรรมการกำหนด และเป็นผู้บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่และลูกจ้างของ สกนช.
- (๒) วางระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานของสำนักงานโดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ นโยบาย หรือมติที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติหรือคณะกรรมการกำหนด
- (๓) แต่งตั้งรองผู้อำนวยการ และผู้ช่วยผู้อำนวยการ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ
- (๔) บรรจุ แต่งตั้ง เลื่อน ลด ตัดเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัยเจ้าหน้าที่และลูกจ้าง ตลอดจนให้เจ้าหน้าที่และลูกจ้างออกจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ตามระเบียบหรือข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

๙.๕ การจ่ายค่าชดเชยและการส่งเงินเข้ากองทุน

๙.๕.๑ การจ่ายค่าชดเชย

พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมในกรณีที่เกิดวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง โดยกลไกสำคัญของกฎหมายฉบับนี้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว คือ การกำหนดให้กองทุนจ่ายเงินชดเชยให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชย ได้แก่ ๑) ผู้ผลิตและจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งเป็นโรงกลั่น ๒) ผู้นำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิง และ ๓) ผู้ซื้อหรือได้มาซึ่งก๊าซปิโตรเลียมเหลวจากการแยกก๊าซธรรมชาติที่ซื้อหรือได้มาจากรัฐ ผู้รับสัมปทาน หรือผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิตตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม ตามอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยให้ผู้อำนวยการ สกนช. เป็นผู้ส่งจ่ายเงินชดเชยให้แก่ผู้มีสิทธิชดเชยในกรณีที่เกิดวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงตามที่กำหนดไว้ในแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง

ทั้งนี้ ในการขอรับเงินชดเชย ให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยยื่นรายการแจ้งชนิดและปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงต่อกรมสรรพสามิต กรมศุลกากร หรือกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ แล้วแต่กรณี ภายใน ๓ ปี นับแต่วันที่ผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชย ตามวิธีการที่หน่วยงานนั้น ๆ ประกาศกำหนด

สำหรับจำนวนเงินชดเชยที่จะต้องจ่ายให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชย ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ มีดังนี้

(๑) กรณีน้ำมันเชื้อเพลิงที่ผลิตภายในราชอาณาจักร ให้ผู้ผลิตและจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งเป็นโรงกลั่นผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยตามปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงที่ผลิตและจำหน่ายเพื่อใช้ภายในราชอาณาจักร

(๒) กรณีน้ำมันเชื้อเพลิงที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ให้ผู้นำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยตามปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงที่นำเข้ามาเพื่อใช้ภายในราชอาณาจักร

(๓) กรณีก๊าซปิโตรเลียมเหลวจากการแยกก๊าซธรรมชาติที่ซื้อหรือได้มาจากรัฐผู้รับสัมปทาน หรือผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิตตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม ให้ผู้ซื้อหรือได้มาซึ่งก๊าซปิโตรเลียมเหลวผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยตามปริมาณก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่ซื้อหรือได้มา

๙.๔.๒ การส่งเงินเข้ากองทุน

ผู้มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งได้แก่ ๑) ผู้ผลิตและจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งเป็นโรงกลั่น ๒) ผู้นำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิง และ ๓) ผู้ซื้อหรือได้มาซึ่งก๊าซปิโตรเลียมเหลวจากการแยกก๊าซธรรมชาติที่ซื้อหรือได้มาจากรัฐผู้รับสัมปทาน หรือผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิตตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม ทั้งนี้ ให้ส่งเงินเข้ากองทุนตามอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีน้ำมันเชื้อเพลิงที่ผลิตภายในราชอาณาจักร ให้ผู้ผลิตและจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งเป็นโรงกลั่นส่งเงินเข้ากองทุนให้แก่กรมสรรพสามิต ตามปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงที่ผลิตและจำหน่ายตามระยะเวลาและวิธีการที่กรมสรรพสามิตประกาศกำหนด

(๒) กรณีน้ำมันเชื้อเพลิงที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ให้ผู้นำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงส่งเงินเข้ากองทุนให้แก่กรมศุลกากร ตามปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ตามระยะเวลาและวิธีการที่กรมศุลกากรประกาศกำหนด

(๓) กรณีก๊าซปิโตรเลียมเหลวจากการแยกก๊าซธรรมชาติที่ซื้อหรือได้มาจากรัฐผู้รับสัมปทาน หรือผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิตตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม ให้ผู้ซื้อหรือได้มาซึ่งก๊าซปิโตรเลียมเหลวส่งเงินเข้ากองทุนให้แก่กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ ตามปริมาณก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่ซื้อหรือได้มา ตามระยะเวลาและวิธีการที่กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติประกาศกำหนด

๙.๔.๓ การยกเว้นไม่ต้องนำส่งเงินเข้ากองทุน

มาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดกรณียกเว้นที่ไม่ต้องส่งเงินเข้ากองทุนไว้ ดังนี้

(๑) การนำน้ำมันเชื้อเพลิงที่ผลิตในโรงกลั่นมาใช้เป็นเชื้อเพลิงในกระบวนการผลิตในโรงกลั่นของผู้ผลิต หรือใช้เป็นวัตถุดิบในโรงกลั่นของผู้ผลิต

(๒) การนำน้ำมันเชื้อเพลิงที่ผลิตในโรงกลั่นมาขายหรือจำหน่ายเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในโรงกลั่นของบุคคลอื่น

(๓) การนำน้ำมันเชื้อเพลิงเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อใช้หรือขายหรือจำหน่ายเป็นวัตถุดิบในโรงกลั่น

(๔) การส่งน้ำมันเชื้อเพลิงออกนอกราชอาณาจักร หรือส่งน้ำมันเชื้อเพลิงเข้าไปในคลังสินค้าทัณฑ์บนหรือเขตปลอดอากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร หรือเขตประกอบการเสรีตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

(๕) การขายหรือจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงให้แก่ผู้ประกอบการค้าน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อนำไปขายหรือจำหน่ายให้แก่เรือประมงในเขตต่อเนื่องของราชอาณาจักร

(๖) การขายหรือจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงให้แก่เรือที่มีขนาดเกินกว่าห้าร้อยตันกรอสเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงในการเดินทางออกนอกราชอาณาจักร

เมื่อกฎหมายได้กำหนดกรณียกเว้นที่ไม่ต้องส่งเงินเข้ากองทุน ดังนั้น หากปรากฏว่ามีกรณีดังกล่าวเกิดขึ้นภายหลังจากได้รับเงินชดเชยจากกองทุนตามมาตรา ๒๙ หรือหลังจากมีการส่งเงินเข้ากองทุนตามมาตรา ๒๗ ก็จะต้องมีการส่งเงินชดเชยคืนกองทุนหรือขอรับเงินคืนจากกองทุน แล้วแต่กรณี

๙.๔.๔ การส่งเงินชดเชยคืนกองทุน

น้ำมันเชื้อเพลิงใดที่มีการรับเงินชดเชยจากกองทุนแล้วตามมาตรา ๒๙ หากมีกรณีที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องส่งเงินเข้ากองทุนตามมาตรา ๒๘ เกิดขึ้นหลังจากได้รับเงินชดเชยจากกองทุน ให้บุคคลดังต่อไปนี้ส่งเงินชดเชยคืนกองทุนตามอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(๑) ผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยตามมาตรา ๒๙ หากนำน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นไปใช้ตามมาตรา ๒๘ (๑)

(๒) ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ค้าน้ำมันตามกฎหมายว่าด้วยการค้าน้ำมันเชื้อเพลิงที่ขายหรือจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงนั้น เพื่อนำไปใช้เป็นวัตถุดิบในโรงกลั่นตามมาตรา ๒๘ (๒) หรือ (๓) แต่ไม่รวมถึงส่วนที่นำไปใช้เป็นเชื้อเพลิง

(๓) ผู้ส่งน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นออกนอกราชอาณาจักร หรือผู้ส่งน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นเข้าไปในคลังสินค้าทัณฑ์บนหรือเขตปลอดอากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร หรือเขตประกอบการเสรีตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ในกรณีตามมาตรา ๒๘ (๔)

(๔) ผู้ประกอบการค้าน้ำมันเชื้อเพลิงที่ขายหรือจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นให้แก่เรือประมงในเขตต่อเนื่องของราชอาณาจักร ในกรณีตามมาตรา ๒๘ (๕)

(๕) ผู้ขายหรือจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นให้แก่เรือที่มีขนาดเกินกว่าห้าร้อยตันกรอสเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงในการเดินทางออกนอกราชอาณาจักร ในกรณีตามมาตรา ๒๘ (๖)

ทั้งนี้ ให้บุคคลดังกล่าวส่งเงินชดเชยคืนกองทุนแก่กรมสรรพสามิตหรือกรมศุลกากร แล้วแต่กรณี ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่มีหน้าที่ส่งเงินชดเชยคืนกองทุนและตามวิธีการที่หน่วยงานนั้นประกาศกำหนด

๙.๔.๕ การขอรับเงินคืนจากกองทุน

น้ำมันเชื้อเพลิงใดที่มีการส่งเงินเข้ากองทุนแล้วตามมาตรา ๒๗ หากมีกรณีตามมาตรา ๒๘ เกิดขึ้นหลังจากมีการส่งเงินเข้ากองทุน บุคคลดังต่อไปนี้ก็มีสิทธิได้รับเงินคืนจากกองทุนตามอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(๑) ผู้มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนตามมาตรา ๒๗ (๑) หากนำน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นไปใช้ตามมาตรา ๒๘ (๑)

๗๑๑๗

(๒) ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ค้ำน้ำมันตามกฎหมายว่าด้วยการค้ำน้ำมันเชื้อเพลิงที่ขายหรือจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นเพื่อนำไปใช้เป็นวัตถุดิบในโรงกลั่นตามมาตรา ๒๘ (๒) หรือ (๓) แต่ไม่รวมถึงส่วนที่นำไปใช้เป็นเชื้อเพลิง

(๓) ผู้ส่งน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นออกนอกราชอาณาจักร หรือผู้ส่งน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นเข้าไปในคลังสินค้าทัณฑ์บนหรือเขตปลอดอากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร หรือเขตประกอบการเสรีตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ในกรณีตามมาตรา ๒๘ (๔)

(๔) ผู้ประกอบการค้ำน้ำมันเชื้อเพลิงที่ขายหรือจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นให้แก่เรือประมงในเขตต่อเนื่องของราชอาณาจักร ในกรณีตามมาตรา ๒๘ (๕)

(๕) ผู้ขายหรือจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นให้แก่เรือที่มีขนาดเกินกว่าห้าร้อยตันกรอสเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงในการเดินทางออกนอกราชอาณาจักร ในกรณีตามมาตรา ๒๘ (๖)

ทั้งนี้ ให้บุคคลดังกล่าวยื่นคำขอรับเงินคืนจากกองทุนต่อกรมสรรพสามิตหรือกรมศุลกากรแล้วแต่กรณี ภายใน ๓ ปี นับแต่วันที่มีสิทธิได้รับเงินคืนจากกองทุน และตามวิธีการที่หน่วยงานนั้นประกาศกำหนด

๙.๕ การดำรงเงินกองทุนให้เพียงพอในการบริหารจัดการกองทุน

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนในการรักษาเสถียรภาพราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมในกรณีที่เกิดวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ กฎหมายจึงได้กำหนดให้กองทุนต้องมีจำนวนเงินเพียงพอเพื่อใช้ในการบริหารจัดการกองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเมื่อรวมกับเงินกู้แล้วต้องไม่เกินจำนวน ๔๐,๐๐๐ ล้านบาท

ทั้งนี้ ในการใช้จ่ายเงินกองทุนให้ใช้จ่ายได้เพื่อกิจการ ดังต่อไปนี้

(๑) ค่าใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๕

(๒) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานกองทุนหรือการบริหารกองทุนและกิจการอื่นที่เกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องกับการจัดการกิจการของกองทุน

เมื่อกองทุนมีจำนวนเงินไม่เพียงพอเพื่อดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของกองทุนตามมาตรา ๕ ให้ สกนช. โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจกู้ยืมเงินเป็นจำนวนไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ ล้านบาท ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

การเปลี่ยนแปลงกรอบวงเงินของกองทุนจำนวน ๔๐,๐๐๐ ล้านบาท หรือกรอบวงเงินกู้จำนวนไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ ล้านบาท ให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สามารถกระทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

๙.๖ การบัญชี การตรวจสอบ และการประเมินผลของกองทุน

พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดว่า การบัญชี การตรวจสอบและการประเมินผลของกองทุน ให้นำกฎหมายว่าด้วยการบริหารทุนหมุนเวียนมาใช้บังคับ และให้คณะกรรมการจัดทำรายงานประจำปีของกองทุนเสนอคณะรัฐมนตรี สมาชิกแทนราษฎร และวุฒิสภาเพื่อทราบภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงานการสอบบัญชีจากผู้สอบบัญชี ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารจัดการของกองทุนซึ่งเป็นทุนหมุนเวียนอันเป็นส่วนหนึ่งของเงินแผ่นดินมีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยง และเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการด้านการเงินการคลังของรัฐ

๙.๗ อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ได้ โดยกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ทำการ โรงกลั่น สถานที่เก็บ และสถานีจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการกระทำใดที่อาจเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งบัญชีเอกสารหรือหลักฐาน หรือวัตถุใด มาเพื่อประกอบการพิจารณาตรวจสอบการกระทำที่อาจเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

ทั้งนี้ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ กฎหมายกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และให้บุคคลที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่อำนวยความสะดวกตามสมควร

๙.๘ การจ่ายเงินเพิ่มเข้ากองทุน

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนไม่ส่งเงินเข้ากองทุน ส่งเงินเข้ากองทุนไม่ครบตามจำนวนที่ต้องส่ง ไม่ส่งเงินชดเชยคืนกองทุน หรือส่งเงินชดเชยคืนกองทุนไม่ครบตามจำนวนที่ต้องส่งภายในระยะเวลาที่กำหนด ผู้นั้นมีหน้าที่ส่งเงินตามจำนวนที่ต้องส่ง หรือตามจำนวนที่ขาด พร้อมทั้งเงินเพิ่มในอัตราร้อยละ ๑.๕ ต่อเดือนของจำนวนเงินดังกล่าวนับแต่วันที่ครบกำหนดส่งเงินเข้ากองทุนจนกว่าจะครบ ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนเห็นเอง หรือร้อยละ ๓ ต่อเดือนของจำนวนเงินดังกล่าวนับแต่วันที่ครบกำหนดส่งเงินเข้ากองทุนจนกว่าจะครบ ในกรณีที่กรมสรรพสามิต กรมศุลกากร หรือกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ เป็นผู้ตรวจพบว่ามีกรณีดังกล่าว และแจ้งให้ผู้มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนทราบ

๙.๙ ความผิดทางพินัยและความผิดทางอาญา

พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ มีการกำหนดให้การกระทำบางประการเป็นความผิดทางพินัย และความผิดทางอาญา ดังต่อไปนี้

๙.๙.๑ ความผิดทางพินัย

การกระทำได้ต่อไปนี้ เป็นความผิดทางพินัยซึ่งผู้กระทำได้ต้องชำระค่าปรับทางพินัย

(๑) ไม่ส่งเงินเข้ากองทุน หรือส่งเงินเข้ากองทุนไม่ครบตามจำนวนที่ต้องส่งหรือไม่ส่งเงินชดเชยคืนกองทุนหรือส่งเงินชดเชยคืนกองทุนไม่ครบตามจำนวนที่ต้องส่ง โดยมีได้ส่งเงินเพิ่มเข้ากองทุนตามมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง

(๒) ไม่อำนวยความสะดวกตามสมควรในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่

๙.๙.๒ ความผิดทางอาญา

การกระทำได้ต่อไปนี้ เป็นความผิดทางอาญาซึ่งผู้กระทำได้ต้องบังคับโทษทางอาญา (จำคุกหรือปรับ)

(๑) ขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จะเข้าไปในสถานที่ทำการโรงกลั่นน้ำมันเชื้อเพลิง โรงงานอุตสาหกรรมปิโตรเคมีและสารละลาย สถานที่ผลิตและจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง โรงแยกก๊าซธรรมชาติที่ผลิตและจำหน่ายก๊าซปิโตรเลียมเหลว สถานที่เก็บ และสถานีจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อตรวจสอบเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และการกระทำที่อาจเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ไม่ให้ถ้อยคำ หรือไม่ส่งบัญชี เอกสารหรือหลักฐาน หรือวัตถุใดให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อประกอบการพิจารณาตรวจสอบการกระทำที่อาจเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) แจ้งความเท็จหรือให้ถ้อยคำเท็จหรือตอบคำถามด้วยถ้อยคำอันเป็นเท็จหรือนำพยานหลักฐานเท็จ มาแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้มีการจ่ายเงินชดเชยหรือคืนเงินให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น ตามข้อความ ถ้อยคำ หรือพยานหลักฐานอันเป็นเท็จนั้น

๑๐. กฎหมายนี้มีบทบัญญัติกำหนดให้ประชาชนต้องกระทำการหรืองดเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ อย่างไร

พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ มีการกำหนดให้ประชาชนต้องกระทำการในเรื่องดังต่อไปนี้

๑๐.๑ บุคคลดังต่อไปนี้มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนตามอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(๑) กรณีน้ำมันเชื้อเพลิงที่ผลิตภายในราชอาณาจักร ให้ผู้ผลิตและจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งเป็นโรงกลั่นส่งเงินเข้ากองทุนให้แก่กรมสรรพสามิตตามปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงที่ผลิตและจำหน่าย ทั้งนี้ ตามระยะเวลาและวิธีการที่กรมสรรพสามิตประกาศกำหนด

(๒) กรณีน้ำมันเชื้อเพลิงที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ให้ผู้นำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงส่งเงินเข้ากองทุนให้แก่กรมศุลกากร ตามปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ทั้งนี้ ตามระยะเวลาและวิธีการที่กรมศุลกากรประกาศกำหนด

(๓) กรณีก๊าซปิโตรเลียมเหลวจากการแยกก๊าซธรรมชาติที่ซื้อหรือได้มาจากรัฐผู้รับสัมปทานหรือผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิตตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม ให้ผู้ซื้อหรือได้มาซึ่งก๊าซปิโตรเลียมเหลวส่งเงินเข้ากองทุนให้แก่กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ ตามปริมาณก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่ซื้อหรือได้มา ทั้งนี้ ตามระยะเวลาและวิธีการที่กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติประกาศกำหนด

๑๐.๒ ให้บุคคลดังต่อไปนี้ส่งเงินชดเชยคืนกองทุนตามอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนด หากมีกรณีตามมาตรา ๒๘ เกิดขึ้นหลังจากได้รับเงินชดเชยจากกองทุน

(๑) ผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยตามมาตรา ๒๙ หากนำน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นไปใช้ตามมาตรา ๒๘ (๑)

(๒) ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ค้าน้ำมันตามกฎหมายว่าด้วยการค้าน้ำมันเชื้อเพลิงที่ขายหรือจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงนั้น เพื่อนำไปใช้เป็นวัตถุดิบในโรงกลั่นตามมาตรา ๒๘ (๒) หรือ (๓) แต่ไม่รวมถึงส่วนที่นำไปใช้เป็นเชื้อเพลิง

(๓) ผู้ส่งน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นออกนอกราชอาณาจักร หรือผู้ส่งน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นเข้าไปในคลังสินค้าทัณฑ์บนหรือเขตปลอดอากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร หรือเขตประกอบการเสรีตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ในกรณีตามมาตรา ๒๘ (๔)

(๔) ผู้ประกอบการค้าน้ำมันเชื้อเพลิงที่ขายหรือจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นให้แก่เรือประมงในเขตต่อเนื่องของราชอาณาจักร ในกรณีตามมาตรา ๒๘ (๕)

(๕) ผู้ขายหรือจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นให้แก่เรือที่มีขนาดเกินกว่าห้าร้อยตันกรอสเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงในการเดินทางออกนอกราชอาณาจักร ในกรณีตามมาตรา ๒๘ (๖)

ทั้งนี้ ผู้มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนผู้ใดไม่ส่งเงินเข้ากองทุนหรือส่งเงินเข้ากองทุนไม่ครบตามจำนวนที่ต้องส่ง หรือไม่ส่งเงินชดเชยคืนกองทุนหรือส่งเงินชดเชยคืนกองทุนไม่ครบตามจำนวนที่ต้องส่งตามมาตรา ๓๒ มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกิน ๕ เท่าของจำนวนที่ต้องส่งหรือจำนวนที่ขาด แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

๗/๗๑๘

๑๑. กฎหมายนี้ยังมีความจำเป็นและสอดคล้องกับสภาพการณ์ พัฒนาการของเทคโนโลยี และวิถีชีวิตของประชาชนหรือไม่ เพียงใด

พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ ยังคงมีความจำเป็นอยู่ และสอดคล้องกับสภาพการณ์และวิถีชีวิตของประชาชนในปัจจุบัน เนื่องจาก สถานการณ์ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในตลาดโลก มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา อันส่งผลกระทบต่อระดับราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศ หรืออาจเกิดสถานการณ์ที่น้ำมันเชื้อเพลิงขาดแคลนและไม่เพียงพอต่อการใช้ภายในประเทศ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมียกกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อเป็นการรักษาเสถียรภาพของระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศให้อยู่ในระดับราคาที่เหมาะสม ไม่ให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจและการดำรงชีพของประชาชน

๑๒. ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากการมีกฎหมายนี้ คือ

๑๒.๑ ประชาชนจะได้รับประโยชน์จากการมีน้ำมันเชื้อเพลิงใช้อย่างเพียงพอและทั่วถึง ในราคาที่เหมาะสม และได้รับผลกระทบจากราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากมาตรการในการรักษาเสถียรภาพราคาน้ำมันในภาวะวิกฤติของกฎหมายดังกล่าว

๑๒.๒ ผู้ประกอบการได้รับประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจ เนื่องจากราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีเสถียรภาพ จะมีส่วนช่วยในการลดความเสี่ยงจากราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้ต้นทุนการผลิตไม่ผันผวนจนเกินไป ผู้ประกอบการจึงสามารถวางแผนการผลิตเพื่อการแข่งขันกับต่างประเทศได้

๑๓. กฎหมายนี้ก่อให้เกิดผลดังต่อไปนี้หรือไม่ อย่างไร (ให้พิจารณาตอบเฉพาะประเด็นสำคัญที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของกฎหมาย โดยไม่ต้องตอบทุกประเด็นก็ได้)

- เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน
- ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม
- เป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันหรือการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
- เป็นการพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ
- มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ หรือผลกระทบอื่นที่สำคัญ

พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ ไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชนเกินสมควร และมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจในเชิงบวก เนื่องจากเงินที่นำส่งเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงจะถูกนำมาใช้เพื่อรักษาเสถียรภาพราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศไม่ให้สูงหรือผันผวนรุนแรง โดยเป็นการทำให้เกิดการปรับตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป เพื่อบรรเทาผลกระทบจากราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีต่อประชาชน ทั้งนี้ พระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่ได้อุปสรรคต่อการแข่งขันหรือการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศแต่อย่างใด เนื่องจากการนำเงินกองทุนน้ำมันมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว ทำให้ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงมีเสถียรภาพ ช่วยลดความเสี่ยงจากราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีการผันผวนอย่างรวดเร็ว ทำให้ต้นทุนการผลิตไม่ผันผวน และเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการในการวางแผนการผลิต ทำให้ผู้ประกอบการสามารถวางแผนการผลิตเพื่อการแข่งขันในตลาดต่างประเทศได้ อันเป็นการช่วยยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๑๔. มีสถิติการดำเนินคดีและการลงโทษตามกฎหมาย หรือสถิติการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

๑๔.๑ สถิติการดำเนินคดีและการลงโทษตามกฎหมาย

ในปัจจุบันยังไม่มีการดำเนินคดีและลงโทษผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

อย่างไรก็ตาม มีคดีที่สถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) ได้เป็นโจทก์ยื่นฟ้องผู้ค้าน้ำมันรายหนึ่งที่ส่งเงินเข้ากองทุนน้ำมันไม่ครบถ้วนเป็นจำเลยในคดีแพ่ง เรียกให้ส่งเงินเข้ากองทุนตามจำนวนที่ขาด พร้อมทั้งเงินเพิ่มในอัตราร้อยละสามต่อเดือนของจำนวนเงินดังกล่าว โดยอาศัยอำนาจตามคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ ๔/๒๕๔๗ เรื่อง กำหนดมาตรการเพื่อแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๗ ซึ่งได้ดำเนินคดีมาก่อนที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และต่อมาสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงได้เข้าสวมสิทธิแทนสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) โดยในปัจจุบัน คดีดังกล่าวอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา

๑๔.๒ สถิติเกี่ยวกับรายได้และค่าใช้จ่ายในการจ่ายเงินชดเชยจากกองทุน

รายได้และค่าใช้จ่ายในการจ่ายเงินชดเชยจากกองทุนน้ำมันตั้งแต่พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลใช้บังคับในวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๒ จนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖ ตามตารางมีดังนี้

๑๔.๒.๑ รายได้จากเงินนำส่งเข้ากองทุน

	ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (๒๔-๓๐ ก.ย. ๖๒)	ปีงบประมาณ ๒๕๖๓	ปีงบประมาณ ๒๕๖๔	ปีงบประมาณ ๒๕๖๕	ปีงบประมาณ ๒๕๖๖
รายได้กลุ่มน้ำมันสำเร็จรูป					
กรมศุลกากร					
เบนซิน ๙๕	-	๒๗๙,๒๒๐.๕๖	๓,๓๕๔,๖๗๑.๒๐	๖๙๕,๗๓๔.๓๙	๑,๘๑๔,๕๒๕.๒๙
ดีเซลหมุนเร็ว	-	๓,๓๖๕.๗๐	๓,๓๔๑,๙๔๗.๒๗	๔๙,๔๑๙,๙๑๓.๒๘	๑,๒๙๕,๖๔๖.๐๐
แก๊สโซฮอล์ ๙๑	-	๒,๔๐๕.๓๔	-	-	๑,๙๑๒.๖๘
แก๊สโซฮอล์ ๙๕	-	๘,๕๐๘.๐๐	๓,๒๒๔.๐๐	๑,๙๔๒.๐๐	๕,๕๕๓.๒๒
ประเภทอื่น	-	๑,๔๓๘,๗๘๓.๐๒	๕,๕๘๐.๐๐	๑๑๐,๘๓๗.๐๔	๔,๒๗๖,๑๕๒.๑๑
กรมสรรพสามิต					
เบนซิน ๙๕	๔๐,๗๙๘,๘๘๒.๓๒	๒,๐๔๔,๐๐๑,๔๒๗.๐๗	๑,๖๔๙,๕๘๓,๓๔๒.๒๓	๑,๓๗๙,๘๗๗,๓๒๑.๕๖	๑,๔๔๗,๐๕๑,๐๗๖.๑๔
ดีเซลหมุนเร็ว	-	๑๐,๕๒๕,๙๙๗,๖๖๓.๑๗	๑๓,๖๖๖,๐๔๕,๓๗๙.๒๒	๒,๗๙๐,๐๘๑,๓๓๔.๗๔	๗๘,๑๒๒,๑๒๙,๔๗๖.๓๗
แก๊สโซฮอล์ ๙๑	๗๙,๗๑๘,๓๙๗.๕๖	๒,๕๘๕,๔๕๔,๔๒๔.๐๗	๑,๖๑๒,๙๑๕,๗๘๓.๖๗	๑,๕๓๐,๒๗๙,๘๔๓.๐๓	๔,๙๕๕,๐๖๙,๐๖๖.๙๓
แก๊สโซฮอล์ ๙๕	๑๑๖,๙๒๑,๔๓๗.๒๔	๔,๓๙๐,๒๐๗,๘๑๙.๓๑	๓,๓๗๘,๔๐๕,๑๔๓.๑๓	๓,๔๘๘,๘๙๐,๗๐๙.๔๕	๑๓,๗๗๑,๔๑๘,๐๙๕.๒๖
ประเภทอื่น	๘๗๘,๓๕๘.๕๓	๕๒,๘๕๓,๑๑๖.๘๘	๕๓,๙๐๑,๔๑๖.๘๓	๖๘,๒๔๖,๒๗๘.๕๕	๖๙,๐๐๖,๕๙๙.๑๖
รวมรายได้ กลุ่มน้ำมันสำเร็จรูป	๒๓๘,๓๑๗,๐๗๕.๖๕	๑๙,๖๐๐,๒๔๖,๗๓๓.๑๒	๒๐,๓๖๗,๕๕๖,๔๘๗.๕๕	๙,๓๐๗,๖๐๓,๙๑๔.๐๔	๙๘,๓๗๒,๐๖๘,๐๙๕.๑๖

Handwritten signature or mark in blue ink.

	ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (๒๔-๓๐ ก.ย. ๖๒)	ปีงบประมาณ ๒๕๖๓	ปีงบประมาณ ๒๕๖๔	ปีงบประมาณ ๒๕๖๕	ปีงบประมาณ ๒๕๖๖
รายได้กลุ่มก๊าซ					
กรมสรรพสามิต					
LPG โรงแยกก๊าซ	-	๑,๗๒๑,๘๕๐,๑๘๕.๓๘	๘,๙๒๖,๔๒๙,๒๖๙.๒๘	๒๐,๘๓๘,๒๖๗,๔๗๖.๔๘	๑๐,๑๖๗,๗๓๒,๒๓๒.๙๔
LPG เชื้อเพลิง	๖๔,๗๑๕,๑๖๔.๐๗	๑,๕๓๑,๕๑๙,๓๘๑.๕๙	-	-	๑๗๐,๐๑๑,๐๘๒.๕๓
LPG ส่งออก	๓๖๐,๑๗๘.๐๐	๑๐๔,๗๙๗.๐๐	-	-	-
กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ					
ก๊าซผู้รับสัมปทาน	๓,๗๐๘,๓๑๒.๙๘	๑๒๓,๙๒๗,๖๓๔.๔๙	๑๓,๐๕๓,๒๖๑.๑๑	๖๑,๘๑๐,๐๕๕.๔๑	๒๐๕,๐๕๕,๗๕๗.๓๘
รวมรายได้ กลุ่มก๊าซ	๖๘,๗๘๓,๖๕๕.๐๕	๓,๓๗๗,๔๐๑,๙๙๘.๔๖	๘,๙๓๙,๔๘๒,๕๓๐.๓๙	๒๐,๙๐๐,๐๗๗,๕๓๑.๘๙	๑๐,๕๔๒,๗๙๙,๐๗๒.๘๕
รวมทั้งสิ้น	๓๐๗,๑๐๐,๗๓๐.๗๐	๒๒,๙๗๗,๖๔๘,๗๓๑.๕๘	๒๙,๓๐๗,๐๓๙,๐๑๗.๙๔	๓๐,๒๐๗,๖๘๑,๔๔๕.๙๓	๑๐๘,๙๑๔,๘๖๗,๑๖๗.๐๑

๑๔.๒.๒ ค่าใช้จ่ายในการจ่ายเงินชดเชยจากกองทุน

	ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (๒๔-๓๐ ก.ย. ๖๒)	ปีงบประมาณ ๒๕๖๓	ปีงบประมาณ ๒๕๖๔	ปีงบประมาณ ๒๕๖๕	ปีงบประมาณ ๒๕๖๖
ชดเชยกลุ่มน้ำมันสำเร็จรูป					
กรมสรรพสามิต					
ดีเซลหมุนเร็ว	๓๗๑,๒๗๔,๙๓๕.๒๐	๑๕,๖๖๗,๕๐๒,๕๗๗.๓๙	๒๒,๕๕๑,๐๘๓,๗๙๗.๗๑	๑๑๒,๓๓๓,๒๖๑,๘๐๔.๕๑	๓๒,๑๕๕,๙๗๘,๔๗๒.๒๙
แก๊สโซฮอล์ E๒๐	๗๐,๕๙๖,๘๘๔.๕๐	๔,๕๓๘,๙๕๘,๐๐๖.๗๒	๕,๑๘๓,๓๘๗,๙๑๖.๑๘	๒,๒๐๙,๖๔๙,๐๖๖.๓๒	๑๙๗,๘๕๗,๓๐๓.๖๖
แก๊สโซฮอล์ E๘๕	๖๐,๗๔๐,๙๗๙.๓๐	๒,๕๗๗,๒๘๔,๐๕๔.๒๗	๒,๑๐๖,๐๒๒,๒๑๐.๑๐	๑,๓๔๐,๓๒๓,๒๓๕.๓๖	๑๒,๖๑๙,๘๐๓.๕๐
กรณีเงินค้ำน้ำมัน	-	๙๑๙,๔๑๑.๕๗	๙๖๖,๒๓๔.๒๔	๓๖๘,๖๒๕.๖๐	-
รวมชดเชย กลุ่มน้ำมันสำเร็จรูป	๕๐๒,๖๑๒,๗๙๙.๐๐	๒๒,๗๘๔,๖๖๔,๐๔๙.๙๕	๒๙,๘๓๑,๔๖๐,๑๕๘.๒๓	๑๑๕,๘๘๓,๖๐๒,๗๓๑.๗๙	๓๒,๓๖๖,๔๕๕,๕๗๙.๔๕

	ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (๒๔-๓๐ ก.ย. ๖๒)	ปีงบประมาณ ๒๕๖๓	ปีงบประมาณ ๒๕๖๔	ปีงบประมาณ ๒๕๖๕	ปีงบประมาณ ๒๕๖๖
เขตเซยกุ่มก๊าซ					
กรมสรรพสามิต					
LPG โรงแยกก๊าซ	๒๓,๙๕๔,๗๙๒.๐๙	๒,๖๙๖,๕๙๕,๘๓๘.๕๐	๖๒๗,๖๒๔,๔๘๕.๔๖	-	-
LPG เชื้อเพลิง	๔๘,๓๗๔.๓๑	๒,๓๘๙,๙๐๔,๘๓๒.๐๔	๑๗,๗๖๒,๘๔๐,๖๒๕.๔๐	๕๓,๘๑๙,๓๑๘,๒๒๙.๙๖	๑๗,๖๘๔,๒๓๑,๖๕๔.๑๔
กรณีเงินคืนก๊าซ	-	๑๒๘,๘๖๗.๔๐	๑,๖๓๓,๓๑๕.๒๘	-	-
กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ					
ก๊าซผู้รับสัมปทาน	-	-	๑,๑๒๐,๘๓๘.๒๗	๒๙,๐๘๓,๘๑๙.๐๔	-
รวมเขตเซยกุ่มก๊าซ	๒๔,๐๐๓,๑๖๖.๔๐	๕,๐๘๖,๖๒๙,๕๓๗.๙๔	๑๘,๓๙๓,๒๑๙,๒๖๔.๕๑	๕๓,๘๔๘,๕๐๒,๐๔๙.๐๐	๑๗,๖๘๔,๒๓๑,๖๕๔.๑๔
รวมทั้งสิ้น	๕๒๖,๖๑๕,๙๖๕.๔๐	๒๗,๘๗๑,๒๙๓,๕๘๗.๘๙	๔๘,๒๒๔,๖๗๙,๔๒๒.๖๔	๑๖๙,๗๓๒,๐๐๔,๗๘๐.๗๙	๕๐,๐๕๐,๖๘๗,๒๓๓.๕๙

๑๕. มีปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายนี้หรือไม่ อย่างไร

พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ มีปัญหาในการบังคับใช้เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ดังนี้

๑๕.๑ นิยามของ “วิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง” ขาดความชัดเจน และไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นในสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมในกรณีที่เกิดวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง อย่างไรก็ตาม มาตรา ๕ มิได้กำหนดความหมายของคำว่า “วิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง” ซึ่งเป็นเงื่อนไขในการนำเงินกองทุนมาใช้เอาไว้ แต่จะมีการกำหนดนิยามของคำดังกล่าวไว้ในมาตรา ๔ แทน โดยได้ให้นิยามไว้ ดังนี้

“วิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง” หมายความว่า สถานการณ์ที่ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงมีการปรับราคาขึ้นอย่างรวดเร็วหรือผันผวนอันอาจเกิดผลกระทบต่อการค้าของประชาชน หรือสถานการณ์ที่น้ำมันเชื้อเพลิงอาจขาดแคลนและไม่เพียงพอต่อการใช้ภายในประเทศ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง

เมื่อพิจารณานิยามดังกล่าว จะเห็นได้ว่า มีการอธิบายสถานการณ์ที่จัดได้ว่าเป็นวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงไว้ว่า ต้องเป็นสถานการณ์ที่ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงมีการปรับราคาขึ้นอย่างรวดเร็วหรือผันผวนอันอาจเกิดผลกระทบต่อการค้าของประชาชน ตามที่กำหนดในแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งอาจจะมีความไม่ชัดเจนว่า สถานการณ์แบบใดที่จะเรียกได้ว่าเป็นสถานการณ์ที่ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงมีการปรับราคาขึ้นในลักษณะที่ “รวดเร็วหรือผันผวนอันอาจเกิดผลกระทบต่อการค้าของประชาชน” เนื่องจากจะต้องไปพิจารณารายละเอียดตามที่กำหนดไว้ในแผนวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงอีกครั้ง ซึ่งอาจส่งผลในแง่ของความโปร่งใสในการใช้ดุลพินิจในการใช้เงินกองทุนเพื่อรักษาเสถียรภาพราคาน้ำมันเชื้อเพลิง อีกทั้งยังอาจทำให้เกิดช่องว่างในการแทรกแซงจากการกำหนดนโยบายในทางการเมืองและกระทบต่อความเป็นอิสระในการดำเนินงานของกองทุน

๑๕.๒ แผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงขาดความยืดหยุ่น และไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงจ่ายเงินชดเชยให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยเพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมในกรณีที่เกิดวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงตามที่กำหนดในแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งในแผนดังกล่าวจะกำหนดเหตุการณ์ที่เป็นวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งสามารถใช้เงินของกองทุนจ่ายให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยได้ โดยแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงฉบับปัจจุบัน ได้แก่ แผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๗ (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ ๒) ได้กำหนดสถานการณ์ที่เป็นวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงที่สามารถใช้เงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงจ่ายให้แก่ผู้มีสิทธิเพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงไว้ใน ๓ สถานการณ์ ดังต่อไปนี้

สถานการณ์ที่ ๑ ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงมีการปรับขึ้นเกินระดับที่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน (ระดับวิกฤติฯ)

๑) กลุ่มน้ำมันดีเซล - มีเหตุการณ์ที่ทำให้ราคาขายปลีกในประเทศของเชื้อเพลิงหลักในกลุ่มน้ำมันดีเซลปรับตัวสูงขึ้นอยู่ในระดับที่เกินกว่าระดับราคาที่เหมาะสม คือ มากกว่า ๓๐ บาท/ลิตร

๒) ก๊าซปิโตรเลียมเหลว

ก. มีเหตุการณ์ที่ทำให้ราคาต้นทุนการจัดหาจากโรงแยกก๊าซธรรมชาติ ต้นทุนโรงแยกก๊าซธรรมชาติของ บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) และต้นทุนโรงแยกก๊าซธรรมชาติของ บริษัท ยูเอซีโกลบอล จำกัด (มหาชน) มีราคาสูงกว่าราคานำเข้า

ข. มีเหตุการณ์ที่ทำให้ราคาขายปลีกก๊าซปิโตรเลียมเหลวในประเทศปรับตัวสูงขึ้นอยู่ในระดับที่เกินกว่าระดับราคาที่เหมาะสม สำหรับถัง ๑๕ กิโลกรัม มากกว่า ๓๖๓ บาท

สถานการณ์ที่ ๒ ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงราคาปรับตัวสูงขึ้นมากอย่างรุนแรง

๑) กลุ่มน้ำมันดีเซล - มีเหตุการณ์ที่ทำให้ราคาซื้อขายน้ำมันดิบของตลาดที่สำคัญของโลกปรับตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็วใน ๑ สัปดาห์ รวมกันมากกว่า ๕ เหรียญสหรัฐฯ/บาร์เรล โดยมีผลทำให้ราคาน้ำมันสำเร็จรูปของตลาดอ้างอิงมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นตามราคาน้ำมันดิบอย่างต่อเนื่อง และส่งผลให้ราคาขายปลีกในประเทศของเชื้อเพลิงหลักในกลุ่มน้ำมันดีเซลปรับตัวสูงขึ้นใน ๑ สัปดาห์ รวมกัน มากกว่า ๑ บาท/ลิตร

๒) ก๊าซปิโตรเลียมเหลว

ก. มีเหตุการณ์ที่ทำให้ราคาปิโตรเลียมเหลวของตลาดโลกเปลี่ยนแปลงใน ๒ สัปดาห์เฉลี่ยมากกว่า ๓๕ เหรียญสหรัฐฯ/ตัน

ข. มีเหตุการณ์ที่ทำให้ราคาขายปลีกปิโตรเลียมเหลวในประเทศเปลี่ยนแปลงใน ๒ สัปดาห์รวมกันมากกว่า ๑ บาท/กิโลกรัม

สถานการณ์ที่ ๓ สถานการณ์ที่น้ำมันเชื้อเพลิงอาจขาดแคลนและไม่เพียงพอต่อการใช้ภายในประเทศ หมายความว่า มีเหตุการณ์ที่ทำให้ปริมาณการผลิตและหรือการนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงไม่เป็นไปตามแผน โดยมีแนวโน้มอาจขาดแคลนและไม่เพียงพอต่อการใช้ภายในประเทศ อันอาจเกิดผลกระทบต่อการค้าของประชาชน

จากการพิจารณาสถานการณ์ดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานการณ์ที่ ๑ และสถานการณ์ที่ ๒ ซึ่งเป็นวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ด้านราคาน้ำมัน จะเห็นได้ว่ามีการกำหนดตัวเลขของราคาน้ำมันที่เรียกได้ว่าอยู่ในระดับวิกฤตไว้ชัดเจนแน่นอน เช่น เหตุการณ์ที่ราคาขายปลีกน้ำมันดีเซลเกินกว่า ๓๐ บาท/ลิตร ซึ่งแม้จะทำให้เกิดความชัดเจนในการใช้ดุลพินิจของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงในการจ่ายเงินชดเชยให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชย แต่การกำหนดตัวเลขไว้ตายตัวในลักษณะดังกล่าว อาจจะทำให้แผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงขาดความยืดหยุ่น เนื่องจากสถานการณ์ด้านราคาน้ำมันเชื้อเพลิงโลกในปัจจุบันมีความผันผวน สืบเนื่องจากสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การกำหนดสถานการณ์ที่เป็นวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงโดยกำหนดราคาน้ำมันที่เป็นวิกฤตการณ์ไว้ตายตัว อาจจะไม่เท่าทันกับสถานการณ์ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในตลาดโลกที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อแผนรองรับวิกฤตการณ์ดังกล่าวอาจจะไม่ได้มีการแก้ไขให้สอดคล้องกับสถานการณ์โลกอย่างทันท่วงที ส่งผลให้กองทุนต้องใช้จ่ายเงินเพื่ออุดหนุนราคาน้ำมันเชื้อเพลิงเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก และกระทบต่อสภาพคล่องของกองทุน เช่น กรณีของสงครามรัสเซีย - ยูเครน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่ราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกสูงขึ้นเป็นอย่างมาก

และส่งผลให้ราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศเพิ่มสูงขึ้นมากเช่นกัน แต่ราคาน้ำมันดีเซลที่ถือเป็นระดับวิกฤตๆ ตามที่กำหนดไว้ในแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงในขณะนั้น กำหนดไว้ที่มากกว่า ๓๐ บาท เท่าเดิม ทำให้ต้องใช้เงินกองทุนเพื่อใช้จ่ายเงินชดเชยให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยเป็นจำนวนมาก และทำให้เงินกองทุนมีไม่เพียงพอ

๑๕.๓ กรอบวงเงินของกองทุนที่กำหนดไว้ในกฎหมายอาจไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการกองทุน

เนื่องจากมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้กองทุนต้องมีจำนวนเงินเพียงพอเพื่อใช้ในการบริหารจัดการอย่างเพียงพอ ซึ่งเมื่อรวมกับเงินกู้แล้วไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ ล้านบาท โดยหากกองทุนมีจำนวนเงินไม่เพียงพอเพื่อดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของกองทุนในการรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศ ให้สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง และโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจกู้ยืมเงินเป็นจำนวนไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ ล้านบาท ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงกรอบวงเงินตามวรรคหนึ่งและกรอบวงเงินกู้ดังกล่าวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจอาจกระทำได้โดยการตราพระราชกฤษฎีกา

เมื่อพิจารณาถึงสถานการณ์ด้านราคาน้ำมันเชื้อเพลิงมีแนวโน้มสูงขึ้นเมื่อเทียบกับตอนประกาศใช้กฎหมาย และสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจของประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปประกอบกับอัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มสูงขึ้น ทำให้กรอบวงเงินกองทุน ๔๐,๐๐๐ ล้านบาท อาจจะไม่เพียงพออีกต่อไปสำหรับการใช้รักษาเสถียรภาพของระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงภายในประเทศ ดังจะเห็นได้จากการตราพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงกรอบวงเงินกู้เพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อให้เปลี่ยนแปลงกรอบวงเงินกู้เพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันในประเทศเป็น ๓๐,๐๐๐ ล้านบาท และมีการตราพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงกรอบวงเงินกองทุนและกรอบวงเงินกู้เพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๕ กำหนดให้เปลี่ยนแปลงกรอบวงเงินกองทุนเป็นจำนวนไม่เกิน ๑๓๐,๐๐๐ ล้านบาท และเปลี่ยนแปลงกรอบวงเงินกู้เป็นจำนวนไม่เกิน ๑๕๐,๐๐๐ ล้านบาท

๑๕.๔ การสรรหาผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงมีความล่าช้าซึ่งอาจกระทบต่อความต่อเนื่องในการดำเนินงานของสำนักงาน

ในปัจจุบันพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาผู้อำนวยการ สกนช. ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงประกาศกำหนด โดยไม่ได้กำหนดกรอบระยะเวลาในการสรรหาว่า จะต้องดำเนินการก่อนที่ผู้อำนวยการ สกนช. คนปัจจุบันหมดวาระ ซึ่งในทางปฏิบัติ การสรรหาผู้อำนวยการ สกนช. มักจะดำเนินการไม่แล้วเสร็จก่อนที่ผู้อำนวยการ สกนช. คนปัจจุบันจะหมดวาระ ทำให้คณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงต้องมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานมาเพื่อรักษาการผู้อำนวยการ สกนช. จนกว่าจะสรรหาผู้อำนวยการ สกนช. จะเสร็จสิ้น ซึ่งอาจส่งผลให้การดำเนินงานของ สกนช. ขาดความต่อเนื่อง

๑๕.๕ สถานะของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งเป็นทุนหมุนเวียนอาจกระทบต่อความคล่องตัวในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นทุนหมุนเวียนซึ่งไม่เป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ จึงต้องนำบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวมาใช้บังคับการดำเนินงานของกองทุนด้วย ในส่วนที่พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ ไม่ได้กำหนดไว้เป็นการเฉพาะ ซึ่งหลักเกณฑ์ของการบริหารทุนหมุนเวียนประการหนึ่ง ที่อาจกระทบต่อการดำเนินงานของกองทุนก็คือหลักเกณฑ์

11/10/2564

ในการกำหนดจำนวนเงินสูงสุด และการนำทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาการกำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุด และการนำทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งกำหนดเงินสะสมสูงสุดที่ทุนหมุนเวียนพึงมีไว้ใช้จ่าย ส่วนทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนต้องส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน โดยการกำหนดเงินสะสมสูงสุดดังกล่าวให้คำนวณจากประมาณการรายจ่ายปีปัจจุบันและย้อนหลังไปอีกสองปี คุณด้วยความสามารถในการจ่ายเงินสามารถรอบปีบัญชีที่ล่วงมาแล้ว อย่างไรก็ตาม หลักเกณฑ์ดังกล่าวอาจจะไม่เหมาะสมกับกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เนื่องจากอาจทำให้เงินที่เหลืออยู่ไม่เพียงพอเพื่อใช้ในการบริหารจัดการกองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงอาจจะมีลักษณะพิเศษที่ต่างจากทุนหมุนเวียนอื่น ๆ คือ เป็นกองทุนที่มีการประมาณการฐานะกองทุนทุก ๆ สัปดาห์ เพราะต้องมีการเบิกจ่ายเงินชดเชยอยู่ตลอดเวลา และที่ต้องจ่ายมีจำนวนค่อนข้างสูง ตามสถานการณ์ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีความเปลี่ยนแปลงด้านราคาอยู่ตลอดเวลา ยอดเงิน ในขณะที่ทุนหมุนเวียนอื่น ๆ จะมีการเบิกจ่ายตามเงื่อนไขของกองทุนนั้น โดยมีได้อิงกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด

นอกจากนั้นแล้ว การที่กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นทุนหมุนเวียน ส่งผลให้การบริหารงานบุคคลของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงต้องเป็นไปตามมาตรฐานการบริหารงานบุคคลของทุนหมุนเวียนที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนตามพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ ประกาศกำหนด ทั้งในเรื่องของโครงสร้างการบริหารของทุนหมุนเวียน ผู้บริหารทุนหมุนเวียน การกำหนดตำแหน่งและคุณสมบัติของแต่ละตำแหน่งของพนักงานและลูกจ้างของทุนหมุนเวียน ซึ่งทำให้การบริหารงานของกองทุนขาดความคล่องตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดตำแหน่งและคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่สำนักงาน เนื่องจากต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนด และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมบัญชีกลาง ส่งผลให้ไม่อาจจูงใจผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านให้มาปฏิบัติงานได้

๑๕.๖ การยื่นคำขอรับเงินคืนจากกองทุนกรณีส่งเงินเข้ากองทุนโดยไม่มีหน้าที่หรือส่งเงินเกินกว่าจำนวนที่มีหน้าที่ต้องส่งต่อสำนักงานก่อน ทำให้อาจเกิดความล่าช้าในการพิจารณาคำขอ

เนื่องจากมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้บุคคลผู้ส่งเงินเข้ากองทุนโดยไม่มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุน หรือส่งเงินเข้ากองทุนเกินกว่าจำนวนที่มีหน้าที่ต้องส่งเป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินคืนตามระเบียบที่สำนักงานกำหนด ซึ่งในทางปฏิบัติสำนักงานก็ต้องสอบถามหน่วยปฏิบัติ (กรมสรรพสามิต กรมศุลกากร หรือกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ) เกี่ยวกับการตรวจนับปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงที่บุคคลดังกล่าวใช้เป็นฐานในการส่งเงินเข้ากองทุน

๑๕.๗ บทบัญญัติของกฎหมายในหมวดบทกำหนดโทษมีความซ้ำซ้อน และไม่เป็นปัจจุบัน

บทบัญญัติในมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งกำหนดความผิดฐานขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๕ (๑) มีความซ้ำซ้อนกับบทบัญญัติฐานต่อสู้หรือขัดขวางเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๘ อีกทั้งยังมีอัตราโทษเท่ากัน

นอกจากนั้น ในปัจจุบันความผิดอาญาตามมาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๔ ซึ่งเป็นความผิดอาญาที่มีโทษปรับเพียงอย่างเดียว ได้เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยแล้วตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ จึงไม่มีความผิดอาญาอีกต่อไป ดังนั้น ความผิดดังกล่าวจึงไม่ใช่ความผิดอาญาตามพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่เปรียบเทียบเพื่อให้คดีเป็นอันเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ดังที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๖ จึงสมควรแก้ไขมาตรา ๔๖ โดยนำมาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๔ ออกจากกรณีที่สามารถเปรียบเทียบตามมาตรา ๔๖

ส่วนที่ ๓
การตรวจสอบเนื้อหาของกฎหมาย

๑๖. กฎหมายนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่นหรือไม่ อย่างไร

มาตรการที่ปรากฏในพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ ในบางเรื่องมีความสัมพันธ์กับกฎหมายอื่น และบางเรื่องมีความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น ซึ่งอาจพิจารณาได้ ดังนี้

๑๖.๑ มาตรการที่มีความสัมพันธ์กับกฎหมายอื่น

มาตรการที่ปรากฏในพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ มีมาตรการที่มีความสัมพันธ์กับกฎหมายอื่น ดังต่อไปนี้

๑๖.๑.๑ กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ในสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิง ในประเทศให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมในกรณีที่เกิดวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง โดยมีการกำหนดมาตรการในการจ่ายค่าชดเชยเมื่อมีวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง และต้องมีการกำหนดมาตรการในการส่งเงินเข้ากองทุนเพื่อเป็นรายรับของกองทุนสำหรับนำไปใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของกองทุน ทั้งนี้กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงประกอบด้วยเงินที่เป็นรายได้และทรัพย์สินจากแหล่งต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖ เช่น เงินอุดหนุนที่รัฐบาลอาจจัดสรรให้ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรือจำเป็น เงินและเงินเพิ่มที่ส่งเข้ากองทุน ตามมาตรา ๒๗ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๔ หรือค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือรายได้จากการดำเนินงาน ซึ่งเงินรายได้เข้ากองทุนดังกล่าว ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงจึงมีลักษณะเป็น “ทุนหมุนเวียน” ตามพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยจัดเป็น “ทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล” ซึ่งจะต้องมีการกำหนดโครงสร้างการบริหารทุนหมุนเวียนเพื่อรองรับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนประกาศกำหนด ซึ่งได้แก่ ประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน ว่าด้วยมาตรฐานการบริหารงานบุคคลของทุนหมุนเวียน (ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐) โดยประกาศฉบับนี้ กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหาร ผู้บริหารทุนหมุนเวียน และพนักงานและลูกจ้างของทุนหมุนเวียน และกำหนดไว้ว่าทุนหมุนเวียนใด ที่มีกฎหมายกำหนดบทบัญญัติในเรื่องใดตามประกาศนี้ไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ให้การดำเนินงานของทุนหมุนเวียนนั้นเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

นอกจากนั้นแล้ว มาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ ยังกำหนดให้นำกฎหมายว่าด้วยการบริหารทุนหมุนเวียนมาใช้บังคับกับการบัญชี การตรวจสอบ และการประเมินผลของกองทุนด้วย

จากการพิจารณาบทบัญญัติข้างต้น กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงจึงมีสถานะเป็นทุนหมุนเวียน ดังนั้นจึงต้องนำกฎหมายว่าด้วยการบริหารทุนหมุนเวียน (พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ และกฎหมายลำดับรองที่ออกตามความในพระราชบัญญัติดังกล่าว) มาใช้บังคับในกรณีที่กฎหมายกองทุนในพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงไม่ได้ซ้ำซ้อนกับกฎหมายว่าด้วยการบริหารทุนหมุนเวียนแต่อย่างใด

๑๖.๑.๒ แผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง และแผนยุทธศาสตร์กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นผู้จัดทำแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง และแผนยุทธศาสตร์กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเสนอต่อกบณ. และให้ กบณ. เสนอแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงและแผนยุทธศาสตร์กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงต่อคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพช.) เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ ซึ่งจะเห็นได้ว่าสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง และ กบณ. จะมีบทบาทในฐานะเป็นผู้จัดทำแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงและแผนยุทธศาสตร์กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง แต่อำนาจในการพิจารณาและให้เห็นชอบต่อแผนทั้งสองฉบับดังกล่าว จะเป็นของ กพช. และคณะรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นกฎหมายจัดตั้ง กพช. ซึ่งมีหน้าที่ในการเสนอนโยบายและแผนการบริหารและพัฒนาพลังงานของประเทศต่อคณะรัฐมนตรี กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการกำหนดราคาพลังงานให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนการบริหารและพัฒนาพลังงานของประเทศ รวมถึงติดตาม ดูแล ประสาน สนับสนุนและเร่งรัดการดำเนินการของคณะกรรมการทั้งหลายที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับพลังงาน ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับพลังงาน รวมถึงการทำงานของ กบณ. และสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงด้วย ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา ๕ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่กำหนดว่าการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของกองทุนให้อยู่ภายใต้กรอบนโยบายการบริหารกองทุนตามที่ กพช. กำหนด โดยให้ กบณ. มีหน้าที่ในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกองทุน และกำกับดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับนโยบายการบริหารกองทุนตามที่ กพช. กำหนด และมีหน้าที่ ในการรายงานผลการประเมินการปฏิบัติงานและการเสนอแนะมาตรการแก้ไขปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติการตามแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงและแผนยุทธศาสตร์กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงต่อ กพช. พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงไม่ได้มีความขัดแย้งกันแต่อย่างใด เนื่องจาก กพช. จะอยู่ในฐานะผู้กำกับดูแลนโยบายการบริหารงานกองทุนน้ำมันในภาพรวม ในขณะที่ กบณ. และสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงจะเป็นผู้ปฏิบัติในการบริหารงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงภายใต้กรอบนโยบายที่ กพช. กำหนด

๑๖.๑.๓ พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย

พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้กำหนดไว้ในมาตรา ๓๕ โดยในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ผลของการกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑ (๑๖) ก็คือพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวย่อมได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่ เพราะเหตุว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่แทนรัฐ (ในที่นี้คือ สกนช.) ไม่ได้ทำหน้าที่เพื่อเรื่องส่วนตัว กฎหมายที่คุ้มครองการทำหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ได้แก่ ความผิดต่อเจ้าพนักงานตั้งแต่ มาตรา ๑๓๖ ถึงมาตรา ๑๔๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ในกรณีที่บุคคลอื่นมาทำผิดต่อเจ้าพนักงาน ในขณะที่เดียวกันเมื่อรัฐไว้วางใจให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาให้ทำหน้าที่แทนรัฐแล้ว หากเจ้าพนักงานทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่เสียเอง รัฐจะลงโทษเจ้าพนักงานนั้นอย่างหนักกว่าบุคคลทั่วไปที่กระทำผิดแบบเดียวกัน

เพื่อรักษาไว้ซึ่งความศักดิ์สิทธิ์และความบริสุทธิ์ของการทำหน้าที่แทนรัฐ โดยกฎหมายที่ส่งโทษเจ้าพนักงานอย่างหนัก ได้แก่ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามมาตรา ๑๔๗ ถึงมาตรา ๑๖๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ดังนั้น พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ และประมวลกฎหมายอาญาจึงไม่ได้ซ้ำซ้อนกัน เนื่องจากพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้บัญญัติเชื่อมโยงให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาก็เพื่อคุ้มครองหรือควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่เท่านั้น

๑๖.๑.๕ การเปรียบเทียบความผิด

พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเปรียบเทียบความผิดอาญาตามมาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๔ จำนวนสามคน ซึ่งคนหนึ่งต้องเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อให้มีอำนาจเปรียบเทียบได้ตามหลักเกณฑ์ที่ กบน. ประกาศกำหนด เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา ๓๗ (๔) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่กำหนดไว้ว่า “คดีอาญาเลิกกันได้ในคดีซึ่งเปรียบเทียบได้ตามกฎหมายอื่น เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามค่าเปรียบเทียบของพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว” ผลของการที่คดีเลิกกันก็คือสิทธินำคดีคดีอาญามาฟ้องยอมระงับ และรัฐจะดำเนินคดีกับผู้ต้องหานั้นไม่ได้อีกต่อไป ดังนั้นพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงไม่ได้ซ้ำซ้อนกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้บัญญัติเชื่อมโยงถึงผลของการเปรียบเทียบความผิดตามกฎหมายกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อให้คดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หากผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามที่คณะกรรมการเปรียบเทียบแล้วเท่านั้น

๑๖.๒ มาตรการที่มีความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

มาตรการที่ปรากฏในพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ มีมาตรการที่อาจมีความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น ดังต่อไปนี้

๑๖.๒.๑ วิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงในสถานการณ์การขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง

พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้จัดตั้งมีการจัดตั้งกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงในสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมในกรณีที่เกิดวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่ง “วิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง” ตามกฎหมายฉบับนี้ หมายถึง สถานการณ์ที่ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงมีการปรับราคาขึ้นอย่างรวดเร็วหรือผันผวนอันอาจเกิดผลกระทบต่อการค้าของประชาชน หรือสถานการณ์ที่น้ำมันเชื้อเพลิงอาจขาดแคลนและไม่เพียงพอต่อการใช้ภายในประเทศ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งจะเห็นได้ว่า สถานการณ์ที่จะเป็นวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ อาจจะแบ่งได้เป็น ๒ ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ ประเภทแรก สถานการณ์ที่ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงมีการปรับราคาขึ้นอย่างรวดเร็วหรือผันผวนอันอาจเกิดผลกระทบต่อการค้าของประชาชน และประเภทที่สอง สถานการณ์ที่น้ำมันเชื้อเพลิงอาจขาดแคลนและไม่เพียงพอต่อการใช้ภายในประเทศ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ในการรักษาเสถียรภาพระดับ “ราคาน้ำมันเชื้อเพลิง” ในประเทศ ประกอบกับแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง

พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๗ (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ ๒) ซึ่งกำหนดสถานการณ์ที่ถือว่าเป็น “วิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง” ไว้ ๓ สถานการณ์ ได้แก่ สถานการณ์ที่ ๑ ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงมีการปรับขึ้นเกินระดับที่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน (ระดับวิกฤติฯ) สถานการณ์ที่ ๒ ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงราคาปรับตัวสูงขึ้นมากอย่างรุนแรง และสถานการณ์ที่ ๓ สถานการณ์ที่น้ำมันเชื้อเพลิงอาจขาดแคลนและไม่เพียงพอต่อการใช้ภายในประเทศ แต่กลับมีการกล่าวถึงมาตรการที่ใช้เงินกองทุนเพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคา ในกรณีสถานการณ์ที่ ๑ และสถานการณ์ที่ ๒ เป็นสถานการณ์ที่ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงมีการปรับราคาขึ้นอย่างรวดเร็วหรือผันผวนอันอาจเกิดผลกระทบต่อการค้าของประชาชนเป็นสำคัญ แต่กลับไม่ได้กล่าวถึงรายละเอียดเกี่ยวกับมาตรการที่นำมาบังคับใช้ในสถานการณ์ที่น้ำมันเชื้อเพลิงอาจขาดแคลนและไม่เพียงพอต่อการใช้ภายในประเทศแต่อย่างใด

นอกจากนั้นแล้ว เมื่อพิจารณากฎหมายของไทยในปัจจุบัน พบว่ามีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกับการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง อย่างน้อย ๔ ฉบับ ดังนี้

๑) พระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔

พระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ มาตรา ๖๑ กำหนดว่า ในกรณีที่มีความจำเป็นเกี่ยวกับความปลอดภัยของประเทศหรือเพื่อให้มีปิโตรเลียมเพียงพอต่อความต้องการใช้ภายในราชอาณาจักร ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศห้ามส่งปิโตรเลียมที่ผู้รับสัมปทานผลิตได้ทั้งหมดหรือบางส่วนออกนอกราชอาณาจักร หรือห้ามส่งไป ณ ที่ใดเป็นการชั่วคราวได้

๒) พระราชกำหนดแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๑๖

พระราชกำหนดแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๑๖ ในมาตรา ๓ ให้อำนาจนายกรัฐมนตรีในการสั่งการเพื่อกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิงไว้ ดังนี้

(๑) การผลิต การจำหน่าย การขนส่ง การมีไว้ในครอบครอง การสำรองและการส่งออกนอกราชอาณาจักรและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งน้ำมันเชื้อเพลิงทุกชนิด

(๒) การผลิตหรือการจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าหรือพลังงานอื่น

(๓) การใช้น้ำมันเชื้อเพลิง พลังงานไฟฟ้าหรือพลังงานอื่น หรือการดำเนินกิจการที่ต้องใช้น้ำมันเชื้อเพลิง พลังงานไฟฟ้าหรือพลังงานอื่น เช่น

(ก) กำหนดวันเวลาและเงื่อนไขการดำเนินกิจการโรงงาน

(ข) กำหนดวันเวลาในการเปิดและปิดและเงื่อนไขในการดำเนินกิจการของโรงมหรสพ โรงภาพยนตร์ สถานบริการ ภัตตาคาร หรือสถานบันเทิงอื่น ๆ

(ค) กำหนดวันเวลาและเงื่อนไขในการใช้ยานพาหนะ ไม่ว่าจะเป็ยานพาหนะที่ใช้ในกิจการสาธารณะหรือยานพาหนะส่วนบุคคล

(ง) การใช้พลังงานไฟฟ้าในอาคาร ในการโฆษณาและในสถานที่อื่น ๆ

(๔) การปันส่วนน้ำมันเชื้อเพลิงทุกชนิด

๓) พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๐ (๑) กำหนดให้มีสำนักงานนโยบายและแผนพลังงานมีอำนาจหน้าที่ในการศึกษาและวิเคราะห์นโยบายและแผนการบริหารและพัฒนาพลังงานของประเทศ เพื่อเสนอต่อ กพช. ซึ่งรวมไปถึงการกำหนดมาตรการแก้ไขป้องกันการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิงด้วย (ดังปรากฏในข้อ ๒ (๓) ของกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน พ.ศ. ๒๕๖๒)

๔) พระราชบัญญัติการค้าน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๓

พระราชบัญญัติการค้าน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๓ เป็นกฎหมายหลักในการกำกับดูแลเกี่ยวกับการค้าน้ำมันของผู้ค้าน้ำมัน ซึ่งกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดมาตรการในการป้องกันและแก้ไขการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิงเอาไว้ด้วยในหมวด ๓ โดยกำหนดให้ผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการค้า น้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๓ สำรองน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดที่อธิบดีกรมธุรกิจพลังงานกำหนดไว้ทุกขณะ ในสถานที่ที่ใช้เก็บสำรองน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งได้รับความเห็นชอบจากอธิบดี ไม่ต่ำกว่าอัตราที่อธิบดีกำหนด ซึ่งต้องไม่เกินร้อยละสามสิบของปริมาณการค้าประจำปี

นอกจากนั้นแล้ว ในมาตรา ๒๔ ของกฎหมายฉบับนี้ยังกำหนดไว้ด้วยว่า ในกรณีที่มีความจำเป็น เพื่อป้องกันและแก้ไขการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง อธิบดีกรมธุรกิจพลังงานมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือ หรือประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ผู้ค้าน้ำมันงดจำหน่ายหรือให้จำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดหนึ่งชนิดใด หรือให้จำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงที่ต้องสำรองไว้ตามมาตรา ๒๐ ได้ ในกรณีนี้ อธิบดีจะกำหนดเงื่อนไขไว้ด้วยก็ได้

จากการพิจารณากฎหมายทั้ง ๔ ฉบับดังกล่าว จะเห็นได้ว่า กฎหมายเหล่านี้มีการกำหนด มาตรการต่าง ๆ ในการจัดการกับการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิงเอาไว้แล้ว ดังนั้น การกำหนดวิกฤตการณ์ ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงให้รวมไปถึงสถานการณ์ที่น้ำมันเชื้อเพลิงอาจขาดแคลนและไม่เพียงพอต่อการใช้ ภายในประเทศเพื่อนำเงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงมาใช้ จึงอาจจะมีความทับซ้อนกับกฎหมายเหล่านี้ ในแง่ของวัตถุประสงค์ ซึ่งน่าจะพิจารณาทบทวนในการแก้ไขนิยามของ “วิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง” เพื่อไม่ให้ทับซ้อนกับภารกิจขององค์กรอื่น ๆ ที่ทำหน้าที่ในการจัดการกับการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง

๑๖.๒.๒ ความผิดอาญาฐานขัดขวางพนักงานเจ้าหน้าที่

บทบัญญัติในมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งกำหนด ความผิดฐานขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๕ (๑) มีความซ้ำซ้อนกับบทบัญญัติ ฐานต่อสู้หรือขัดขวางเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ตามมาตรา ๑๓๘ เนื่องจากมีองค์ประกอบ ของความผิดเหมือนกัน และยังมีอัตราโทษเท่ากัน จึงมีความซ้ำซ้อนกับประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๘

ประมวลกฎหมายอาญา	พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๑๓๘ ผู้ใดต่อสู้หรือขัดขวาง เจ้าพนักงานหรือผู้ซึ่งต้องช่วยเจ้าพนักงาน ตามกฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับ ไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา ๔๒ ผู้ใดขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๕ (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกิน สองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑๗. มีการฟ้องคดีต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครอง หรือการร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเกี่ยวกับกฎหมายนี้กี่เรื่องและในประเด็นใด

-ไม่มี-

ท.พ.อ.อ.

๑๘. การใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ และโทษอาญาในกฎหมายนี้ (ถ้ามี) ยังมีความเหมาะสมอยู่หรือไม่ อย่างไร

๑๘.๑ ระบบอนุญาต

พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ ไม่มีการนำระบบอนุญาตมาใช้ในกฎหมาย จึงไม่มีกรณีที่ต้องตรวจสอบความเหมาะสมในการใช้ระบบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้

๑๘.๒ ระบบคณะกรรมการ

พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ มีการนำระบบคณะกรรมการมาใช้ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

คณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง (กบน.) ได้รับการแต่งตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อทำหน้าที่บริหารกิจการของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนเพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมในกรณีที่เกิดวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง โดย กบน. มีหน้าที่และอำนาจตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังนี้

“มาตรา ๑๕ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงและแผนยุทธศาสตร์กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงต่อคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ

(๒) รายงานผลการประเมินการปฏิบัติงานและการเสนอแนะมาตรการแก้ไขปัญหาคุปรกการปฏิบัติการตามแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงและแผนยุทธศาสตร์กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงต่อคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกองทุน และกำกับดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับนโยบายการบริหารกองทุนตามที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติกำหนด

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการส่งเงินเข้ากองทุนหรือได้รับเงินชดเชยและกำหนดอัตราเงินส่งเข้ากองทุนตามมาตรา ๒๗ อัตราเงินชดเชยตามมาตรา ๒๘ อัตราเงินคืนจากกองทุนตามมาตรา ๓๑ และอัตราเงินชดเชยคืนกองทุนตามมาตรา ๓๒ โดยอาจกำหนดตามประเภท การใช้ และแหล่งที่มาของน้ำมันเชื้อเพลิงก็ได้ ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการรายงานการดำเนินการดังกล่าวต่อคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติเพื่อทราบ

(๕) อนุมัติการจ่ายเงินกองทุนเพื่อดำเนินการตามแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมตามมาตรา ๕

(๖) ให้ความเห็นชอบการกู้ยืมเงินของสำนักงานตามมาตรา ๒๖

(๗) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจ่ายเงินและการเก็บรักษาเงินกองทุนโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

(๘) บริหารสินทรัพย์และหนี้สินของกองทุน ให้มีความคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ

(๙) อนุมัติแผนงาน โครงการ และงบประมาณประจำปีของสำนักงาน

(๑๐) ออกระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๑) ออกระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับโครงสร้างองค์กร การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน และการดำเนินงานอื่นของกองทุนและสำนักงาน รวมถึงการกำหนดค่าตอบแทนสิทธิประโยชน์ หรือสวัสดิการต่าง ๆ ของผู้อำนวยการ เจ้าหน้าที่ และลูกจ้าง ทั้งนี้ โดยสอดคล้องกับหลักเกณฑ์และแนวทางที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารกองทุนหมุนเวียนตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารกองทุนหมุนเวียนกำหนด

(๑๒) ปฏิบัติการอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติมอบหมาย

การออกประกาศตาม (๔) ประธานกรรมการอาจมอบอำนาจให้ผู้อำนวยความสะดวกเป็นผู้ลงนามในประกาศแทนก็ได้”

เมื่อพิจารณาจากหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการชุดดังกล่าว จะเห็นว่า กบน. มีหน้าที่และอำนาจที่ครอบคลุมถึงเรื่องของการกำหนดนโยบาย เช่น เสนอแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงต่อคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ ซึ่งแผนดังกล่าวเป็นแผนที่กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับแนวทางการใช้เงินกองทุนเพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงเมื่อเกิดวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงตามวัตถุประสงค์ของกองทุน และการกำหนดกฎระเบียบในการบริหารกองทุนภายใต้กรอบที่กฎหมายกำหนด เช่น กำหนดระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจ่ายเงินและการเก็บรักษาเงินกองทุนโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง ซึ่งภารกิจในการรักษาเสถียรภาพราคาน้ำมันเชื้อเพลิงเมื่อเกิดวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นภารกิจที่มีผลกระทบต่อดำรงชีวิตของประชาชนและผู้ประกอบการ ในการช่วยให้ประชาชนมีน้ำมันเชื้อเพลิงใช้อย่างเพียงพอ ในราคาที่เหมาะสม และช่วยเหลือผู้ประกอบการลดความเสี่ยงจากราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้ต้นทุนการผลิตไม่ผันผวนจนเกินไป ดังนั้น จึงยังคงมีความจำเป็นต้องใช้ระบบคณะกรรมการในการบริหารกองทุนอยู่ เนื่องจากเป็นเรื่องที่มีประโยชน์ได้เสียสูง และมีผลกระทบต่อประชาชนอย่างมาก จึงไม่ควรให้ผู้ใดเป็นผู้มีอำนาจตัดสินใจในเรื่องนั้นแต่เพียงผู้เดียว และจำเป็นต้องระดมความคิดเห็นจากหลายฝ่ายในลักษณะสหวิทยาการอาศัยความรู้หลากหลายซึ่งไม่สามารถจะหาได้จากบุคคลคนเดียว เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบร่วมกัน

สำหรับองค์ประกอบของ กบน. ตามพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดไว้ ดังนี้

“มาตรา ๘ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง” ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน เป็นประธานกรรมการ

(๒) ปลัดกระทรวงพลังงาน เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา อธิบดีกรมการค้าภายใน อธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน อธิบดีกรมบัญชีกลาง และผู้อำนวยความสะดวกสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสี่คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในด้านการเงินและด้านธุรกิจน้ำมันเชื้อเพลิง อย่างน้อยด้านละหนึ่งคน หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของกองทุน

ให้ผู้อำนวยความสะดวกเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยความสะดวกแต่งตั้งเจ้าหน้าที่สำนักงานเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๔) ให้ดำเนินการสรรหาตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด”

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของ กบน. ข้างต้น จะเห็นได้ว่า เป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ในคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เนื่องจากพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ มีได้กำหนดให้นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน กบน. แต่กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานเป็นประธาน กบน.

ในส่วนของกรรมการโดยตำแหน่งใน กบน. ซึ่งประกอบด้วยปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา อธิบดีกรมการค้าภายใน อธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน อธิบดีกรมบัญชีกลาง และผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนพลังงานนั้น เมื่อพิจารณาแล้ว พบว่า มีกำหนดเฉพาะตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของกองทุนโดยตรง เนื่องจากภารกิจของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงในการรักษาเสถียรภาพของราคาน้ำมันเชื้อเพลิง จะมีกรมสรรพสามิตและกรมศุลกากร ซึ่งสังกัดกระทรวงการคลัง ทำหน้าที่ในการส่งเงินเข้ากองทุนหรือขอรับเงินชดเชยจากกองทุน ตามที่ผู้ผลิตและจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง หรือผู้นำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงส่งเงินหรือขอรับเงินชดเชยจากกรมสรรพสามิตหรือกรมศุลกากร กระทรวงคมนาคม กระทรวงอุตสาหกรรม และกรมการค้าภายในจะเข้ามาเกี่ยวข้อง เนื่องจาก การรักษาเสถียรภาพราคาน้ำมันเชื้อเพลิง ย่อมกระทบต่อผู้ใช้ น้ำมันเพื่อการขนส่งและอุตสาหกรรม รวมถึงผู้บริโภคทั่วไป กรมธุรกิจพลังงาน เข้ามาเกี่ยวข้องในฐานะกำกับดูแลธุรกิจค้าน้ำมันเชื้อเพลิง สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน เกี่ยวข้องในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจในการเสนอแนะนโยบายและแผนการบริหารและพัฒนาการพลังงานของประเทศ ซึ่งรวมถึงการกำหนดราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศด้วย กรมบัญชีกลางมีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุน เนื่องจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงมีสถานะเป็นทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล ตามพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดว่า การบัญชี การตรวจสอบ และการประเมินผลของกองทุนให้นำกฎหมายว่าด้วยการบริหารทุนหมุนเวียนมาใช้บังคับ ซึ่งกรมบัญชีกลางเป็นผู้มีหน้าที่ในการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลเป็นประจำทุกปี ส่วนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเข้ามาเกี่ยวข้องในการให้ความเห็นทางกฎหมายแก่หน่วยงานของรัฐ

ในส่วนของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใน กบน. ซึ่งประกอบด้วยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๔ คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในด้านการเงินและด้านธุรกิจน้ำมันเชื้อเพลิง อย่างน้อยด้านละหนึ่งคน หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของกองทุนนั้น เมื่อพิจารณาแล้ว พบว่า กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีการแต่งตั้งตามกฎหมาย มีการแต่งตั้งจากผู้มีประสบการณ์ในด้านการเงินและด้านธุรกิจน้ำมันเชื้อเพลิง และด้านอื่นที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของกองทุน ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับภารกิจของ กบน. โดยตรง

๑๘.๓ การใช้ดุลพินิจ

บทบัญญัติของพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดหลักการเพื่อให้อำนาจในการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการไว้ในเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญ ดังนี้

๑๘.๓.๑ การกำหนดอัตราเงินส่งเข้ากองทุน อัตราเงินชดเชย อัตราเงินคืนจากกองทุน และอัตราเงินชดเชยคืนกองทุน

พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้ กบน. มีอำนาจในการประกาศกำหนดอัตราเงินที่ ๑) ผู้ผลิตและจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งเป็นโรงกลั่น ๒) ผู้นำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิง และ ๓) ผู้ซื้อหรือได้มาซึ่งก๊าซปิโตรเลียมเหลวจากการแยกก๊าซธรรมชาติที่ซื้อหรือได้มาจากรัฐผู้รับสัมปทานหรือผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิตตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม ส่งเข้ากองทุนตามมาตรา ๒๗ กำหนดอัตราเงินชดเชยที่กองทุนจ่ายให้แก่บุคคลผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชย (บุคคล ๓ กลุ่ม เช่นเดียวกับบุคคลที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๗) ตามมาตรา ๒๙ กำหนดอัตราเงินคืนจากกองทุนตามมาตรา ๓๑ และกำหนดอัตราเงินชดเชยคืนกองทุนตามมาตรา ๓๒ ในกรณีที่ผู้มีกรณีที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องส่งเงินเข้ากองทุนตามมาตรา ๒๘ เกิดขึ้นหลังจากการมีการส่งเงินเข้ากองทุน

ในการกำหนดอัตราดังกล่าว เป็นการใช้อุปินิจของ กบน. ตามกรอบนโยบายการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงภายใต้พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงฯ ที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติกำหนด เพื่อให้ กบน. สามารถบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยให้ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงอยู่ในระดับที่เหมาะสม โดย ข้อ ๓.๒.๑ (๑) “ข. เหตุการณ์ที่ทำให้ราคาน้ำมันขายปลีกในประเทศปรับตัวสูงขึ้นอยู่ในระดับที่เกินกว่าระดับราคาที่เหมาะสม มากกว่า ๓๐ บาทต่อลิตร” ข้อ ๓.๓.๑ เป็นการบรรเทาผลกระทบต่อการค้าของประชาชน และหรือชะลอการขาดแคลนและไม่เพียงพอดังกล่าวในประเทศ อันจะเป็นประโยชน์ต่อความมั่นคงด้านพลังงานและเศรษฐกิจของประเทศ ข้อ ๓.๓.๒ เป็นมาตรการระยะสั้นและคงหลักการสะท้อนมูลค่าที่แท้จริง หลีกเลี่ยงการกระทบต่อกลไกตลาดเสรี ข้อ ๓.๓.๓ คำนึงถึงภาวะความผันผวนของราคาต้นทุนที่แท้จริง แนวโน้มตลาดโลก หลีกเลี่ยงการชดเชยเพื่อช่วยเหลือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ไม่ควรอุดหนุนราคาน้ำมันเชื้อเพลิงข้ามกลุ่ม (Cross-subsidy) ซึ่งจะเห็นได้ว่า ในการกำหนดอัตราดังกล่าว มีกรอบในการใช้อุปินิจตามที่กำหนดไว้ในกรอบนโยบายการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติกำหนด โดยในการกำหนดอัตราดังกล่าว มีหลักสำคัญที่จะต้องคำนึงถึง ก็คือต้องคำนึงภาวะความผันผวนของราคาต้นทุนที่แท้จริง แนวโน้มตลาดโลกโดยหลีกเลี่ยงการชดเชยเพื่อช่วยเหลือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง และไม่ควรรอุดหนุนราคาน้ำมันเชื้อเพลิงข้ามกลุ่ม อย่างไรก็ตาม มีประเด็นที่อาจพิจารณาเพิ่มเติมในการกำหนดอัตราก็คือ การกำหนดเพดานในการเก็บเงินเข้ากองทุนหรือไม่ เนื่องจาก การเก็บเงินเข้ากองทุนในช่วงที่ราคาน้ำมันในตลาดโลกลดต่ำลง เพื่อเป็นเงินสะสมไว้ใช้ในช่วงที่ราคาน้ำมันในตลาดโลกสูงขึ้น จะส่งผลให้ราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศไม่ได้ปรับลดลงเท่ากับราคาตลาดโลกที่ปรับลดลง ซึ่งจะส่งผลต่อไปยังราคาขายปลีกของน้ำมันเชื้อเพลิงต่อประชาชนซึ่งเป็นผู้บริโภคตามราคาตลาด และพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ ไม่มีบทบัญญัติใดห้ามผู้ผลิตและจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงในการดำเนินการเช่นนั้น สมควรที่ กบน. จะต้องพิจารณาถึงผลกระทบในด้านราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่จะเกิดขึ้นแก่ประชาชน เพื่อให้การออกประกาศของ กบน. ในการกำหนดอัตราเงินส่งเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อรักษาเสถียรภาพราคาน้ำมันเชื้อเพลิงให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมด้วย

๑๘.๓.๒ การอนุมัติการจ่ายเงินกองทุนเพื่อดำเนินการตามแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง

พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้ กบน. มีอำนาจในการอนุมัติการจ่ายเงินกองทุนเพื่อดำเนินการตามแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมตามมาตรา ๕ ดังนั้น การใช้อุปินิจของ กบน. ในการจ่ายเงินกองทุนดังกล่าวเพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิง จึงต้องพิจารณาจากเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง

แผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นแผนที่กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับแนวทางการใช้เงินกองทุนเพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงเมื่อเกิดวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งตามแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๗ (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ ๒) ได้กำหนดสถานการณ์ที่เป็นวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงที่สามารถใช้เงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงให้แก่ผู้มีสิทธิเพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงไว้ใน ๓ สถานการณ์ ได้แก่ สถานการณ์ที่ ๑ ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงมีการปรับขึ้นเกินระดับที่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน (ระดับวิกฤต) สถานการณ์ที่ ๒ ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงราคาปรับตัวสูงขึ้นมากอย่างรุนแรง และสถานการณ์ที่ ๓ สถานการณ์ที่น้ำมันเชื้อเพลิงอาจขาดแคลนและไม่เพียงพอดังกล่าวในประเทศ

อย่างไรก็ตาม แม้ กบณ. จะใช้ดุลพินิจในการจ่ายเงินกองทุนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน ในแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงว่าสถานการณ์ใดที่จะถือว่าเป็น “วิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง” ที่สามารถจ่ายเงินกองทุนจ่ายให้แก่ผู้มีสิทธิเพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงก็ตาม แต่เนื่องจากสถานการณ์ด้านราคาน้ำมันในตลาดโลกจะมีการผันผวนอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น สถานการณ์ที่กำหนดไว้ในแผนดังกล่าวอาจจะไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เช่น สถานการณ์ราคาน้ำมันดีเซลมากกว่า ๓๐ บาท/ลิตร ดังนั้น ในการกำหนดว่าสถานการณ์ใดที่เป็น “วิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง” ควรจะมีความยืดหยุ่นเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ด้านราคาน้ำมันโลกที่เปลี่ยนแปลงไป

๑๘.๓.๓ การให้ความเห็นชอบในการกู้ยืมเงินของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้ กบณ. มีหน้าที่ในการให้ความเห็นชอบการกู้ยืมเงินของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ในกรณีที่เงินกองทุนมีจำนวนไม่เพียงพอ เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุนตามมาตรา ๒๖ วรรคสอง ซึ่งในการให้ความเห็นชอบดังกล่าวจะต้องพิจารณาจากหลักเกณฑ์การกู้ยืมเงินของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ตามที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๕ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวกำหนดให้การกู้ยืมเงินแต่ละคราวให้ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเสนอเหตุผลความจำเป็นในการกู้เงิน รายละเอียดของการกู้เงิน ซึ่งประกอบด้วย แผนการกู้เงิน แผนการใช้จ่ายเงินกู้ และแผนการชำระหนี้ต่อ กบณ. เพื่อให้ความเห็นชอบก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่ออนุมัติ ซึ่งการกู้ยืมเงินดังกล่าว ถือเป็นภาระหนี้สาธารณะ ที่จะต้องเสนอบรรจุในแผนบริหารหนี้สาธารณะก่อน สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงจะต้องพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องด้วย โดยสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ควรวางแผนการกู้เงินอย่างรอบคอบ รวมทั้งจัดทำแผนบริหารเงินและแผนบริหารความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องด้วย ดังนั้น การพิจารณาให้ความเห็นชอบในการกู้ยืมเงินของ กบณ. จึงต้องพิจารณาแผนการกู้เงิน แผนการใช้จ่ายเงินกู้ และแผนการชำระหนี้ที่ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเสนอมา โดยจะต้องพิจารณาถึงกฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับการบริหารหนี้สาธารณะประกอบด้วย

๑๘.๓.๔ การบรรจุแต่งตั้งหรือลงโทษทางวินัยเจ้าหน้าที่และลูกจ้างของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

มาตรา ๒๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงมีดุลพินิจในการบรรจุ แต่งตั้ง เลื่อน ลด ตัดเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัยเจ้าหน้าที่และลูกจ้าง ตลอดจนให้เจ้าหน้าที่และลูกจ้างออกจากตำแหน่ง ตามระเบียบหรือข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด ดังนั้น การใช้ดุลพินิจดังกล่าวของผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงในการบรรจุแต่งตั้งหรือลงโทษทางวินัยเจ้าหน้าที่และลูกจ้างของสำนักงาน จึงต้องเป็นไปตามระเบียบหรือข้อบังคับที่ กบณ. กำหนด

๑๘.๓.๕ การเปรียบเทียบเพื่อให้คดีอาญาเล็กน้อย

มาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานแต่งตั้งมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเปรียบเทียบให้มีอำนาจเปรียบเทียบความผิดตามมาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๔ ได้ตามหลักเกณฑ์ที่ กบณ. ประกาศกำหนด เพื่อให้คดีอาญาเล็กน้อยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งการเลิกคดีอาญาเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้คดีอาญาเล็กน้อยเสร็จสิ้นไปเพื่อลดภาระของศาลและพนักงานอัยการในการดำเนินคดีอาญา

ในปัจจุบันได้มีการออกประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเปรียบเทียบตามพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการเปรียบเทียบประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นประธานกรรมการ นิติกรที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวงพลังงาน และพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ได้รับมอบหมายจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นกรรมการ และเจ้าหน้าที่สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นเลขานุการ เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบ โดยคณะกรรมการเปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ดำเนินคดีต่อไป

ทั้งนี้ ในการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการเปรียบเทียบในการเปรียบเทียบคดีมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการใช้ดุลพินิจไว้อย่างชัดเจนตามที่กำหนดไว้ในประกาศคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เรื่อง หลักเกณฑ์การเปรียบเทียบ ตามพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ การใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการเปรียบเทียบจึงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ในประกาศดังกล่าว

๑๘.๕ โทษอาญา

เมื่อพิจารณาบทกำหนดโทษอาญาที่กำหนดในพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ หมวด ๗ บทกำหนดโทษ ตั้งแต่มาตรา ๔๑ ถึงมาตรา ๔๗ แล้วนำมาเปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์ในการกำหนดโทษอาญาตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ และคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนาเกี่ยวกับการกำหนดโทษอาญาในกฎหมาย รวมถึงกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ พบว่า การกำหนดโทษทางอาญาในบางมาตราอาจจะไม่เหมาะสม โดยอาจจัดกลุ่มได้ดังนี้

๑๘.๕.๑ บทบัญญัติที่ควรยกเลิกการเป็นโทษทางอาญา

มาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติว่า “ผู้ใดขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๕ (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” เมื่อพิจารณาบทบัญญัติดังกล่าวแล้ว มีองค์ประกอบความผิดเหมือนกับความผิดฐานต่อสู้อหรือขัดขวางเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๘ อีกทั้งพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดด้วยว่า ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งส่งผลให้สามารถนำบทบัญญัติในเรื่องความผิดต่อเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา รวมถึงความผิดฐานต่อสู้อหรือขัดขวางเจ้าพนักงาน มาตรา ๑๓๘ มาใช้บังคับแก่ผู้ที่ขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๕ (๑) ได้เช่นเดียวกัน อีกทั้งอัตราโทษที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ ยังเท่ากับอัตราโทษที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๘ คือ จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ บทบัญญัติทั้งสองมาตรานี้จึงอาจมีความซ้ำซ้อนกัน

เมื่อพิจารณาคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การกำหนดโทษอาญาในกฎหมายที่ระบุไว้ว่า หากบทบัญญัติความผิดที่มีโทษอาญาในพระราชบัญญัติใดมีองค์ประกอบความผิดเหมือนหรือคล้ายคลึงกับความผิดที่กำหนดในภาคความผิดของประมวลกฎหมายอาญา มิให้กำหนดโทษอาญาในร่างกฎหมายนั้น เว้นแต่จะมีเหตุผลความจำเป็นพิเศษว่าเป็นกฎหมายเฉพาะจำเป็นต้องมีโทษสูงกว่า

หรือมีโทษอุกฤษณ์ ทั้งนี้ก็เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนของบทบัญญัติ จึงสมควรพิจารณาเพื่อยกเลิกความผิดในมาตรา ๔๒ เนื่องจากสามารถที่จะปรับใช้กฎหมายที่มีอยู่แล้วได้อยู่แล้วคือประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๘ ที่มีองค์ประกอบความผิดและอัตราโทษเหมือนกัน

๑๘.๔.๒ บทบัญญัติที่ควรปรับเปลี่ยนเป็นการปรับเป็นพินัย

เมื่อพิจารณาจากบัญชีท้ายพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ แล้ว พบว่าพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นกฎหมายที่อยู่ในบัญชี ๑ ท้ายพระราชบัญญัติ ดังนั้นความผิดที่มีโทษปรับอย่างเดียวกันตามพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งได้แก่ ความผิดตามมาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๔ จึงต้องเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยในวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๖

บทบัญญัติเดิม	บทบัญญัติที่เปลี่ยนแปลงโดยผลของพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕
<p>มาตรา ๔๑ ผู้มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนผู้ใดไม่ส่งเงินเข้ากองทุนหรือส่งเงินเข้ากองทุนไม่ครบตามจำนวนที่ต้องส่งตามมาตรา ๒๗ หรือไม่ส่งเงินชดเชยคืนกองทุนหรือส่งเงินชดเชยคืนกองทุนไม่ครบตามจำนวนที่ต้องส่งตามมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาทหรือปรับไม่เกินห้าเท่าของจำนวนที่ต้องส่งหรือจำนวนที่ขาด แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า</p>	<p>มาตรา ๔๑ ผู้มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนผู้ใดไม่ส่งเงินเข้ากองทุนหรือส่งเงินเข้ากองทุนไม่ครบตามจำนวนที่ต้องส่งตามมาตรา ๒๗ หรือไม่ส่งเงินชดเชยคืนกองทุนหรือส่งเงินชดเชยคืนกองทุนไม่ครบตามจำนวนที่ต้องส่งตามมาตรา ๓๒ มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินสองแสนบาทหรือชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าเท่าของจำนวนที่ต้องส่งหรือจำนวนที่ขาด แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า</p>
<p>มาตรา ๔๔ ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกตามสมควรตามมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหกพันบาท</p>	<p>มาตรา ๔๔ ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกตามสมควรตามมาตรา ๓๖ มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินหกพันบาท</p>

๑๘.๔.๓ บทบัญญัติที่ควรคงไว้เป็นโทษอาญาตามเดิม

บทกำหนดโทษในพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ ยังมีบางมาตราที่สมควรคงไว้เป็นโทษอาญาตามเดิม เนื่องจากเป็นการกำหนดโทษอาญาสำหรับความผิดร้ายแรง โดยเป็นความผิดที่บุคคลกระทำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจรัฐในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงในการรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมในกรณีที่เกิดวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง ดังนั้น เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ใช้อำนาจรัฐในการดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะก็สมควรที่จะได้รับการคุ้มครองเป็นพิเศษ โดยอำนาจรัฐที่พนักงานเจ้าหน้าที่ใช้นั้นชอบที่จะมีความเด็ดขาดพอสมควร เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้โดยไม่ติดขัด และเพื่อให้กฎหมายมีสภาพบังคับ อันจะส่งผลให้การจัดเก็บเงินเข้ากองทุนเป็นไปอย่างเสมอภาคและมีประสิทธิภาพ

บทบัญญัติที่สมควรคงไว้เป็นโทษทางอาญาตามเดิม ได้แก่ ความผิดดังต่อไปนี้

(๑) ความผิดตามมาตรา ๔๓ ซึ่งกำหนดโทษสำหรับผู้ที่ไม่ให้ถ้อยคำ หรือไม่ส่งบัญชี เอกสาร หรือหลักฐาน หรือวัตถุใดแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๓๕ (๒) ซึ่งคุณธรรมทางกฎหมาย หรือสิ่งที่กฎหมายมุ่งประสงค์จะคุ้มครองในความผิดฐานนี้ ได้แก่ ความเด็ดขาดแห่งอำนาจรัฐในการให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐาน จึงสมควรที่จะคงมาตรานี้ให้เป็นความผิดอาญาเอาไว้

(๒) ความผิดตามมาตรา ๔๕ ซึ่งกำหนดโทษสำหรับแจ้งความเท็จหรือให้ถ้อยคำเท็จ หรือตอบคำถามด้วยถ้อยคำอันเป็นเท็จหรือนำพยานหลักฐานเท็จมาแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้มีการจ่ายเงิน ชดเชยหรือคืนเงินให้แก่ตนเองหรือผู้อื่นตามข้อความ ถ้อยคำ หรือพยานหลักฐานอันเป็นเท็จนั้น ซึ่งคุณธรรมทางกฎหมายหรือสิ่งที่กฎหมายมุ่งประสงค์จะคุ้มครองในความผิดฐานนี้ ก็คือความเด็ดขาดแห่งอำนาจรัฐในการให้ได้มาซึ่งเป็นพยานหลักฐาน เช่นเดียวกับมาตรา ๔๓ จึงสมควรที่จะคงมาตรานี้ ให้เป็นความผิดอาญาเอาไว้ นอกจากนั้นแล้ว ความผิดฐานนี้อาจจะพิจารณาได้ว่าเป็นความผิดร้ายแรง เนื่องจากเป็นความผิดเพียงมาตราเดียวในหมวดนี้ที่ไม่อาจเปรียบเทียบได้

ส่วนที่ ๔

ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

๑๙. การรับฟังความคิดเห็น

ได้รับฟังความคิดเห็นโดยถูกต้องตามข้อ ๕ และข้อ ๖ ของแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายแล้ว

ได้รับฟังความคิดเห็นโดยวิธีอื่นนอกจากผ่านระบบกลาง (หากมี โดยระบุทุกวิธี)

(๑) การจัดสัมมนารับฟังความคิดเห็น เมื่อวันศุกร์ที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๗ เวลา ๐๘.๓๐ – ๑๖.๓๐ น. ณ ห้องพระศิระ ชั้น ๓ โรงแรมอัสคิน แกรนด์ คอนเวนชัน กรุงเทพมหานคร และผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ระบบ ZOOM) โดยมีผู้เข้าร่วมการสัมมนา จำนวน ๑๘๑ คน ประกอบด้วย กลุ่มภาคเอกชน กลุ่มหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง กลุ่มสถาบันการเงิน กลุ่มภาควิชาการ กลุ่มประชาชนและผู้บริโภค และกลุ่มสื่อมวลชน

(๒) การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เจ้าหน้าที่สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายพลังงาน และผู้เชี่ยวชาญในภาคเอกชน รวมทั้งการประชุมหารือร่วมกับผู้แทนของภาคเอกชนด้วย จำนวน ๑๘ คน

(๓) การจัดประชุมหารือกลุ่มย่อย (Focus Group) ร่วมกับผู้แทนของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในระดับนโยบาย เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องในประเด็นเฉพาะเจาะจง เมื่อวันศุกร์ที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๗ เวลา ๑๐.๐๐ – ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องดวงกมล โรงแรม เดอะ สโกลล์ กรุงเทพมหานคร และผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ระบบ ZOOM) โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๓๙ คน

ผู้เกี่ยวข้องมีความเห็นเกี่ยวกับกฎหมายนี้หรือผลกระทบของกฎหมายนี้อย่างไร

๑) วัตถุประสงค์ของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมในกรณีที่เกิดวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง (มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒) โดยคำว่า “วิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง”

W. S.

หมายความว่า สถานการณ์ที่ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงมีการปรับราคาขึ้นอย่างรวดเร็วหรือผันผวนอันอาจเกิดผลกระทบต่อการค้าของประชาชน หรือสถานการณ์ที่น้ำมันเชื้อเพลิงอาจขาดแคลนและไม่เพียงพอต่อการใช้ภายในประเทศ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง (มาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒) ซึ่งความคิดเห็นส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะว่าควรเพิ่มนิยามของคำว่า “เสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิง” และแก้ไขปรับปรุงนิยามของคำว่า “วิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง” รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมวัตถุประสงค์ของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

๑.๑) การรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิง

- กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงจัดตั้งขึ้นเพื่อรักษาเสถียรภาพของราคาน้ำมันไม่ให้เกิดความผันผวนมากเกินไป ซึ่งจะช่วยป้องกันผลกระทบต่อความมั่นคงทางพลังงานของประเทศ ทั้งในแง่ของผู้ประกอบการที่นำเข้าน้ำมันและผู้ใช้น้ำมัน ซึ่งการรักษาเสถียรภาพราคามีลักษณะเป็นการควบคุมระดับราคาอย่างเข้มงวดเพื่อป้องกันไม่ให้อาหารน้ำมันในประเทศพุ่งสูงขึ้นอย่างรวดเร็วและสร้างผลกระทบต่อผู้บริโภค

- มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดวัตถุประสงค์หลักเพื่อรักษาเสถียรภาพของราคาน้ำมันในตลาดโดยการตอบสนองต่อการปรับราคาน้ำมันที่ขึ้นหรือลงอย่างรวดเร็วหรือผันผวน อย่างไรก็ตาม ไม่มีการกำหนดชัดเจนว่าควรทำอะไรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นี้ ส่งผลให้เกิดความไม่แน่นอนและความไม่ชัดเจนในการปฏิบัติ ซึ่งการดำเนินงานในปัจจุบันมุ่งเน้นไปที่การอุดหนุน (Subsidy) และการอุดหนุนข้ามภาค (Cross-subsidy) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของน้ำมันดีเซล มากกว่าการรักษาเสถียรภาพของราคา และการอุดหนุนอาจทำให้เกิดการบิดเบือนของตลาดและเป็นภาระต่อประชาชน ดังนั้น ควรกำหนดความหมายที่ชัดเจนเพื่อให้การใช้เงินตรงกับวัตถุประสงค์

- จากผลการศึกษาของสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าการดำเนินงานของพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ ในปัจจุบันไม่ได้มุ่งเน้นไปที่การรักษาเสถียรภาพของราคาน้ำมันเชื้อเพลิงตามที่ควรจะเป็น แต่เป็นการชดเชยราคาน้ำมันอย่างต่อเนื่อง ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากฎหมายไม่ได้ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ที่แท้จริงในการป้องกันผลกระทบต่อประชาชน

- ในปัจจุบันยังมีการใช้กลไกของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องอื่นที่ไม่ใช่การรักษาเสถียรภาพราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในกรณีที่เกิดวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง เช่น การอุดหนุนเชื้อเพลิงชีวภาพ ซึ่งเป็นการใช้เครื่องมือเดียวไปแก้ไขหลายปัญหา และอาจจะไม่เกิดประสิทธิภาพ ดังนั้น การใช้ประโยชน์จากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงควรพิจารณาทบทวนว่าต้องการจะแก้ปัญหาใดเป็นหลัก ถ้าจะรักษาเสถียรภาพราคาน้ำมันเชื้อเพลิงก็ควรเน้นเฉพาะเรื่องนี้

- กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงควรใช้มาตรการเงินอุดหนุนโดยกำหนดเป้าหมายในการอุดหนุนอย่างชัดเจน (Targeted Subsidy) เพื่อให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนน้ำมันเชื้อเพลิงประเภทใดประเภทหนึ่งที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย แทนการให้ผู้ประกอบการหรือผู้ใช้น้ำมันเชื้อเพลิงประเภทอื่น ๆ ได้รับความช่วยเหลือในส่วนดังกล่าวด้วย

- นอกเหนือจากการรักษาเสถียรภาพของระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงแล้ว กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ควรจะมีวัตถุประสงค์เพื่อการส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน การป้องกันผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการขึ้นลงของราคาน้ำมันในตลาดโลก โดยเฉพาะในสภาวะที่เกิดความผันผวนของราคาน้ำมันเนื่องจากวิกฤตการณ์ระหว่างประเทศ การรักษาราคาน้ำมันให้คงที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อความมั่นคงทางพลังงานของประเทศ ซึ่งจะช่วยป้องกันการเกิดวิกฤตเงินเฟ้อ และช่วยลดผลกระทบต่อภาคการขนส่ง การผลิต และการดำเนินชีวิตของประชาชนในท้ายที่สุด

- ปัจจุบันการใช้มาตรการอุดหนุนของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นการใช้เพื่อลดผลกระทบจากอัตราเงินเฟ้อและค่าครองชีพ ซึ่งการอุดหนุนดังกล่าวก็ไม่ได้เป็นการแก้ไขปัญหาในระยะยาว จึงมีข้อเสนอแนะว่าควรแยกกลุ่มผู้ที่ควรได้รับการอุดหนุนจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงในทำนองเดียวกับวิธีการของกองทุนโทรคมนาคม (Telecom)

- ควรเพิ่มนิยามของคำว่า “เสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิง” เพื่อให้มีความชัดเจนและเป็นกรอบในการกำกับควบคุมการใช้เงินของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

๑.๒) วิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง

- พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓ ได้กำหนดนิยามของคำว่า “วิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง” หมายความว่า สถานการณ์ที่ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงมีการปรับราคาขึ้นอย่างรวดเร็วหรือผันผวนอันอาจเกิดผลกระทบต่อการค้าปลีกของประชาชน หรือสถานการณ์ที่น้ำมันเชื้อเพลิงอาจขาดแคลนและไม่เพียงพอต่อการใช้ภายในประเทศ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งหากพิจารณาความหมายและบริบทดังกล่าว อาจจะกล่าวได้ว่า “วิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง” หมายถึง สถานการณ์ที่มีความผันผวนของราคาน้ำมันที่รุนแรงจนไม่สามารถควบคุมได้ ทั้งนี้ วิกฤตการณ์น้ำมันเชื้อเพลิงอาจเกิดขึ้นได้จากหลายปัจจัย เช่น ความขัดแย้งทางการเมืองในกลุ่มประเทศผู้ผลิตน้ำมัน อุปสงค์และอุปทานที่ไม่มีความสมดุล หรือการเปลี่ยนแปลงของนโยบายพลังงานของประเทศ คู่ค้าหลัก เช่น องค์การกลุ่มประเทศผู้ส่งออกน้ำมัน (Organization of the Petroleum Exporting Countries : OPEC) ที่มีผลต่อการลดหรือเพิ่มอัตรากำลังการผลิต และส่งผลให้ราคาน้ำมันโลกเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน

- ความหมายของคำว่า “วิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง” จำเป็นต้องมีความชัดเจนมากขึ้น การใช้หลักเกณฑ์เกี่ยวกับราคาน้ำมันโดยกำหนดในลักษณะตายตัว เช่น ราคาน้ำมันดีเซล ๓๐ บาทต่อหน่วย และถือว่าเป็น “วิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง” และเป็นเงื่อนไขในการใช้เงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง อาจไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่ถือว่าเป็นวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง ไม่ได้สะท้อนบริบทจริงในการพัฒนาประเทศ และทำให้การบริหารจัดการไม่ยืดหยุ่นและไม่ตอบสนองต่อวิกฤต ดังนั้น จึงควรพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์การใช้เงินกองทุนโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่มีลักษณะเป็นวิกฤตการณ์เป็นสำคัญ ควรกำหนดราคาให้เหมาะสมและสะท้อนต้นทุนที่แท้จริงด้วย เพื่อไม่ให้เป็นการะหนี่สาธารณะ ซึ่งในปัจจุบันกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงก็มีหนี่สาธารณะในสัดส่วนที่สูงมาก

- การสนับสนุนเชื้อเพลิงชีวภาพไม่ควรถือว่าเป็นการแก้ไขปัญหาวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง ดังนั้นจึงควรพิจารณาปรับปรุงความหมายและขอบเขตของคำว่า “วิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง” ให้มีความชัดเจน ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการใช้เงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงให้ตรงกับวัตถุประสงค์

- ในการพิจารณาวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นโดยทั่วไปจะพิจารณาเรื่องราคาของน้ำมันเป็นสำคัญว่า เมื่อราคาน้ำมันเชื้อเพลิงเพิ่มสูงขึ้นเท่าใดรัฐจึงควรเข้าไปแทรกแซง ซึ่งในมิติด้านเศรษฐศาสตร์มักจะไม่อยากให้รัฐเข้าไปแทรกแซงในกลไกของราคาตลาด แต่ควรพิจารณาถึงการแทรกแซงในลักษณะการอุดหนุนราคาเป็นการเฉพาะ เช่น กลุ่มเปราะบาง นโยบายหรือวัตถุประสงค์พิเศษของรัฐบาล

- การใช้ราคาน้ำมันเป็นองค์ประกอบในการพิจารณาลักษณะของวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงโดยกำหนดเป็นอัตราคงที่ เช่น ราคาน้ำมันดีเซล ๓๐ บาทต่อหน่วย อาจไม่สอดคล้องกับปรากฏการณ์ที่เป็นวิกฤตที่มีข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้น แม้ประสงค์จะแก้ไขปรับปรุงนิยามดังกล่าวให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น แต่จะต้องมีความยืดหยุ่นและคำนึงถึงต้นทุนที่แท้จริงของราคาประกอบด้วย

- ควรแก้ไขปรับปรุงความหมายให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมัน เพื่อเป็นหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการพิจารณาว่า เข้าข่ายที่รัฐจะต้องให้การอุดหนุนหรือไม่ อุดหนุนได้เท่าไร และสิ้นสุดเมื่อไร ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้เป็นการที่รัฐจะต้องให้การอุดหนุนในลักษณะที่ไม่มีความจำเป็นหรือต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน และเพื่อป้องกันมิให้เกิดการแทรกแซงโดยฝ่ายการเมืองซึ่งส่งผลกระทบต่อความเป็นอิสระในการดำเนินงานของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

- ควรแก้ไขปรับปรุงเป็น “วิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง” หมายความว่า สถานการณ์ที่มีความผันผวนของราคาน้ำมันที่รุนแรงจนไม่สามารถควบคุมได้” หรือกำหนดให้ชัดเจนว่าราคาน้ำมันดิบของตลาดโลกในระดับหรืออัตราใดที่ถือเป็นวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง

- ควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการประเมินสถานการณ์วิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงไว้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการใช้เงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงไว้อย่างชัดเจนด้วย

๑.๓) การขยายขอบวัตถุประสงค์ของกองทุน

- กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงควรมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนหรือพลังงานสะอาดด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีด้านพลังงานในอนาคต รวมทั้งการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากผลกระทบอันเกิดขึ้นเนื่องจากความผันผวนของราคาน้ำมันในตลาดโลกและวิกฤตการณ์ระหว่างประเทศ ตลอดจนก่อให้เกิดความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศอย่างยั่งยืน

- วัตถุประสงค์ของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงในการเก็บเงินเพื่อรักษาเสถียรภาพราคาน้ำมันยังเป็นสิ่งที่มีความจำเป็น แต่ควรมีวัตถุประสงค์ในการใช้จ่ายเงินที่กว้างขวางมากขึ้นเพื่อรองรับการพัฒนาด้านพลังงานและเพื่อให้การบริหารจัดการมีความยืดหยุ่นคล่องตัวมากยิ่งขึ้น เช่น วัตถุประสงค์ในการสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านไปใช้พลังงานสะอาด (Energy Transition) และการจัดการกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change)

- ควรทบทวนบทบาทของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของตลาดพลังงาน โดยอาจพิจารณาการเปลี่ยนแปลงจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงไปสู่ “กองทุนคาร์บอน” เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาดพลังงานโลกที่มุ่งเน้นการลดการใช้พลังงานฟอสซิล

๒) การใช้จ่ายเงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

- การให้เงินสนับสนุนเชื้อเพลิงชีวภาพ การอุดหนุนราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในลักษณะ Cross-subsidy หรือการเก็บเงินจากน้ำมันเบนซินเพื่อไปอุดหนุนน้ำมันดีเซล ถือเป็น การแทรกแซงราคาน้ำมันตามกลไกตลาดและส่งผลกระทบต่อศักยภาพในการแข่งขันของผู้ประกอบการ รวมทั้ง ส่งผลต่อฐานะทางการเงินของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงด้วย เพราะมีการอุดหนุนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เพื่อการรักษาเสถียรภาพของราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในกรณีที่เกิดวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง

- ในกรณีที่กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงจะใช้มาตรการให้เงินอุดหนุนเพื่อให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนน้ำมันเชื้อเพลิงประเภทใดประเภทหนึ่ง ควรพิจารณากำหนดกลุ่มเป้าหมายที่จะได้รับการอุดหนุนอย่างชัดเจน (Targeted Subsidy) และเฉพาะเจาะจง มิใช่เป็นการอุดหนุนทั่วไปซึ่งในท้ายที่สุดย่อมส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการหรือผู้ใช้น้ำมันเชื้อเพลิงประเภทอื่น ๆ ที่จะต้องรับภาระในส่วนดังกล่าวด้วย

- โดยหลักทั่วไป ประชาชนควรบริโภคน้ำมันเชื้อเพลิงในราคาที่สามารถสะท้อนต้นทุนที่แท้จริงตามกลไกตลาด ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดการปรับตัวและตระหนักถึงความสำคัญของการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงอย่างประหยัดและคุ้มค่าอันจะเป็นผลดีต่อนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและสอดคล้องกับการพัฒนาเทคโนโลยีพลังงานทดแทนอีกด้วย เพราะสถานการณ์ของน้ำมันโลกในปัจจุบันสะท้อนให้เห็นว่าในอนาคต

จะไม่มีน้ำมันเชื้อเพลิงที่ราคาถูกอีกต่อไป ดังนั้น กลไกของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงจึงควรเป็นเครื่องมือที่สามารถกระตุ้นให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้บริโภคได้ด้วย เว้นแต่ในกรณีที่รัฐมีความจำเป็นจะต้องให้ความช่วยเหลือหรืออุดหนุนเป็นการเฉพาะกลุ่มโดยมีกรอบระยะเวลา เพื่อให้วัตถุประสงค์หรือนโยบายพิเศษของรัฐบาล

- ควรนำมาตรการทางภาษีสรรพสามิตมาใช้เพื่อการควบคุมราคา ควบคุมหรือทดแทนมาตรการตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ เพื่อลดภาระค่าชดเชยของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง
- ควรพิจารณาเรื่องการปล่อยลอยตัวของราคาน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม
- การดำเนินงานของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เนื่องจากมีการดำเนินงานในลักษณะการอุดหนุนราคา (Subsidy) อย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะน้ำมันดีเซลและก๊าซปิโตรเลียมเหลวหรือก๊าซหุงต้ม (LPG) มากกว่าเป็นการรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมัน
- รัฐบาลควรลดอัตราภาษีและกำหนดนิยามให้ชัดเจนว่า น้ำมันเชื้อเพลิงเป็นสินค้าจำเป็นหรือสินค้าฟุ่มเฟือย หากน้ำมันเชื้อเพลิงถือเป็นสินค้าจำเป็น รัฐบาลก็ต้องมีมาตรการในการกำกับดูแลและควบคุมราคา เพราะน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นต้นทุนสำคัญในการผลิตสินค้า
- มาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้มีการจ่ายค่าชดเชยให้น้ำมันเชื้อเพลิงที่มีส่วนผสมของเชื้อเพลิงชีวภาพ ซึ่งในบางสภาวะการณาราคาน้ำมันเชื้อเพลิงชีวภาพสูงกว่าราคาน้ำมันเชื้อเพลิงทั่วไป กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงไม่ควรต้องรับภาระในการอุดหนุนส่วนต่างนี้ แต่ควรสนับสนุนให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรโดยตรงผ่านนโยบายของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ควรมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้สามารถชดเชยราคาน้ำมันให้แก่กลุ่มที่ได้รับผลกระทบจริง ๆ เช่น กลุ่มเกษตรกร กลุ่มผู้มีรายได้น้อย ซึ่งจะเป็นการช่วยลดภาระทางงบประมาณของรัฐ และทำให้การใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะปัจจุบันใช้วิธีอุดหนุนแบบครอบคลุม (Across-the-board Subsidy) ทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นกลุ่มใด ทำให้มีค่าใช้จ่ายที่สูงเกินความจำเป็นและไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากกลุ่มที่ไม่มีความจำเป็นต้องได้รับการชดเชยก็ยังได้รับประโยชน์ เช่น ผู้ใช้รถยนต์หรู ดังนั้น จึงควรชดเชยแบบแยกย่อยเป็นรายกลุ่มเพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณ ประการสำคัญ คือ ต้องมีกลไกที่ชัดเจนในการชดเชยราคาน้ำมัน โดยเฉพาะการชดเชยในระยะสั้น เช่น ช่วง ๒ - ๓ เดือน เพื่อให้ประชาชนมีเวลาในการปรับตัว รวมทั้งควรมีการศึกษาเกี่ยวกับภาษีและโครงสร้างราคาน้ำมัน เพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ควรแก้ไขกฎหมายเพื่อให้สามารถอุดหนุนราคาน้ำมันเป็นรายกลุ่มได้

๓) แผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง

- พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้การจ่ายเงินชดเชยให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชย เพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม ในกรณีที่เกิดวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งในแผนดังกล่าวจะกำหนดลักษณะหรือข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ที่ถือว่าเป็นวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง เช่น เมื่อราคาขายปลีกน้ำมันดีเซลเกิน ๓๐ บาท/ลิตร อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสถานการณ์ด้านราคาน้ำมันเชื้อเพลิงโลกในปัจจุบันมีความผันผวนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รวมทั้งมีผลกระทบกว้างขวางมากยิ่งขึ้นกว่าในอดีต เช่น ภาวะสงคราม การพัฒนาของเทคโนโลยี ดังนั้น แผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงจึงควรมีการทบทวนและสามารถแก้ไขปรับปรุงให้สอดคล้องกับสถานการณ์โลกได้อย่างคล่องตัวและทันห่วงที่

- แผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงที่จัดทำโดย สกนช. ไม่เป็นไปตามสถานการณ์ แต่ส่วนใหญ่เป็นการตราพระราชกฤษฎีกาให้สามารถขยายกรอบวงเงินกู้ให้สามารถกู้เงินได้

- แผนวิกฤตด้านน้ำมันเชื้อเพลิงควรมีความยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ โดยคาดการณ์สถานการณ์ต่าง ๆ ขึ้นหลายรูปแบบเพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความผันผวนของราคาน้ำมันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ควรกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจนว่าหากราคาน้ำมันขึ้นถึงระดับใด รัฐบาลควรลดภาษี เพื่อลดภาระของประชาชนในระยะสั้น ๆ หรือเมื่อราคาน้ำมันขึ้นถึงระดับหนึ่ง ภาษีควรลดลงเท่าไร และราคาน้ำมันควรจะปรับตัวอย่างไร เพื่อให้การบริหารจัดการมีความชัดเจน เป็นธรรม และสามารถปรับเปลี่ยนได้เหมาะสมตามสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของราคาน้ำมันในตลาดโลก

- ควรมุ่งเน้นการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนวิกฤตด้านน้ำมันเชื้อเพลิง โดยใช้ข้อมูล (Fact-based) ในการตัดสินใจทางนโยบาย มากกว่าการกำหนดนโยบายเฉพาะหน้า

๔) คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ

- ควรพิจารณากำหนดให้คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจในเชิงนโยบายเท่านั้น และกำหนดหลักเกณฑ์ในการใช้ดุลพินิจให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

๕) คณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

- ควรพิจารณากำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง โดยคำนึงถึงความคล่องตัวให้มากยิ่งขึ้น

- หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงในการบริหารจัดการเงินกองทุนควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการใช้ดุลพินิจอย่างชัดเจน เพื่อป้องกันการใช้อำนาจโดยมิชอบหรือถูกแทรกแซงจนทำให้การบริหารงานไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

๖) กรอบวงเงินของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

- การดำรงเงินกองทุนให้เพียงพอในการบริหารจัดการกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อน เนื่องจากจำเป็นต้องมีการรักษาสถานะทางการเงินของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงให้คงอยู่ในระดับที่สามารถรองรับกรณีที่เกิดวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๒๖ กำหนดให้กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงต้องมีจำนวนเงินเพียงพอในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เกินจำนวน ๔๐,๐๐๐ ล้านบาท ซึ่งปัจจุบันกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีสามารถกู้เพิ่มได้อีกประมาณ ๒๐,๐๐๐ ล้านบาท อย่างไรก็ตาม หากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงจะกู้เงินเพิ่มก็ต้องมีการพิจารณาถึงความเสี่ยงและภาระหนี้ในอนาคตด้วย เนื่องจากหากมีการกู้เงินเพิ่มขึ้น แต่ไม่มีความสามารถในการชำระหนี้คืนได้ ก็อาจจะส่งผลกระทบต่อสถานะการเงินของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงในระยะยาว

- ในกรณีที่สถานการณ์ด้านราคาน้ำมันเชื้อเพลิงโลกมีความผันผวนและมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ย่อมทำให้กรอบวงเงิน ๔๐,๐๐๐ ล้านบาท ตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ ไม่เพียงพอสำหรับใช้เพื่อรักษาเสถียรภาพของระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงภายในประเทศ ประกอบกับที่ผ่านมากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงมีฐานะทางการเงินติดลบอย่างต่อเนื่องมาตลอด จึงทำให้มีความจำเป็นต้องกู้ยืมเงิน ซึ่งพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๒๖ วรรคสาม

ก็กำหนดให้กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงสามารถกู้ยืมเงินได้ในวงเงินไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ ล้านบาท และสามารถเปลี่ยนแปลงกรอบวงเงินกู้ดังกล่าวเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจได้โดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เช่น พระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงกรอบวงเงินกู้เพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๔ พระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงกรอบวงเงินกองทุนและกรอบวงเงินกู้เพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งการกู้ยืมเงินของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงย่อมเป็นการก่อหนี้สาธารณะและกระทบต่อภาระทางคลังของประเทศ เพราะมีการตราพระราชกำหนดผ่อนผันให้กระทรวงการคลังค้ำประกันการชำระหนี้ของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๕

- จากการที่มีการตราพระราชกำหนดผ่อนผันให้กระทรวงการคลังค้ำประกันการชำระหนี้ของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง จะเห็นได้ว่าเมื่อเกิดวิกฤตขึ้นแล้ว มาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ เปิดช่องให้สามารถขยายวงเงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงไปเรื่อย ๆ ซึ่งท้ายที่สุดหากยังไม่พอก็ต้องกลับมาสู่วงจรเดิม คือ การกู้เพิ่ม และตราพระราชกำหนดผ่อนผันให้กระทรวงการคลังค้ำประกันฯ ซึ่งหากสามารถบริหารจัดการเงินกองทุนให้อยู่ภายในวงเงินตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยกำหนดหลักเกณฑ์ในการกู้เงินของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงให้ชัดเจน ก็จะก่อให้เกิดประโยชน์ในการบริหารจัดการกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงมากกว่าการขยายวงเงินกู้และตราพระราชกำหนดมาค้ำประกันกู้เงินดังกล่าว

- เพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันจากราคาน้ำมันโลกที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงมีความจำเป็นต้องกู้เงินเป็นจำนวนประมาณ ๑๕๐,๐๐๐ ล้านบาท โดยการตราพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงกรอบวงเงินกองทุนและกรอบวงเงินกู้เพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๒๖ วรรคสาม ซึ่งการตราพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ก่อให้เกิดการถกเถียงอย่างกว้างขวางในสังคมเพราะเกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายประมาณแผ่นดินและหนี้สาธารณะ ด้วยเหตุนี้ จึงมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรกำหนดกรอบวงเงินกู้ของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงไว้อย่างชัดเจนและไม่ควรกู้เงินเกินกรอบวงเงินที่กำหนดไว้ เนื่องจากหากสามารถขยายกรอบวงเงินกู้ของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงได้ง่ายและเป็นเงินจำนวนมากจนเกินไป ก็จะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงและอาจมีการใช้เงินที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงได้ง่ายขึ้น

- ควรทบทวนปรับเพิ่มกรอบวงเงินกู้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น ภาวะสงคราม ภาวะโรคระบาด เพื่อให้กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงสามารถรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันไม่ให้ส่งผลกระทบต่อประชาชน และสามารถรักษาสภาพคล่องของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงไม่ให้ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการ ในกรณีที่เกิดวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ได้

- เมื่อกฎหมายกำหนดให้สามารถเพิ่มวงเงินกู้ของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงได้ตามความจำเป็น ดังที่กล่าวมาข้างต้น ก็ควรกำหนดเพดานเงินกู้ที่ชัดเจน รวมทั้งหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการใช้ดุลพินิจในการปรับเพิ่มวงเงินหรือการกู้ยืมให้มีความชัดเจน แต่มีความยืดหยุ่นในการปรับเพดานเงินกู้ตามสถานการณ์ที่จำเป็น เช่น กำหนดระยะเวลาหรือเงื่อนไขให้ชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นก่อนที่จะมีการกู้เงินเพิ่มเติมได้ เพื่อป้องกันไม่ให้หนี้ของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงพุ่งสูงจนเกินไปและไม่ส่งผลกระทบเป็นการเพิ่มภาระของผู้บริโภคเป็นการเพิ่มภาระทางคลัง ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

- ควรกำกับดูแลการบริหารกองทุนให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ อย่างเคร่งครัด การกู้ยืมเงินไม่ควรเป็นไปเพื่อสนับสนุนนโยบายประชานิยม

- การอุดหนุนราคาน้ำมันจนเป็นภาระของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงที่ติดลบจำนวนประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาท หากมองในด้านเศรษฐศาสตร์คือการผลกระทบต้นทุนของผู้บริโภค ที่ในปัจจุบันราคาน้ำมันไม่สะท้อนราคาที่เป็นจริง หรือไม่สะท้อนภาระการจ่ายราคาน้ำมันที่เป็นจริง แต่เป็นการผลกระทบให้ผู้บริโภคในอนาคต เพราะกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงจะต้องเก็บเงินเพื่อนำมาชำระคืนหนี้ที่เกิดขึ้น ซึ่งภาระจะเกิดขึ้นในอนาคต ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ราคาน้ำมันที่อาจจะเพิ่มสูงขึ้น หรือรูปแบบภาษีที่รัฐบาลจะต้องออกมาตรการเพื่อชดเชยเงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

- หากรัฐบาลสามารถใช้มาตรการภาษีที่ยืดหยุ่นหรือปรับภาษีสรรพสามิตอย่างยืดหยุ่นได้ ก็จะสามารถบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันในตลาดโลก และอาจช่วยลดความจำเป็นในการใช้เงินหรือการขยายขนาดของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อชดเชยราคาน้ำมัน

- ปัจจุบันกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงไม่สามารถดำรงสภาพคล่องได้ จึงจำเป็นต้องมีการกู้เงินเพื่อรักษาสภาพคล่องซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพและความยั่งยืนในระยะยาว ทั้งนี้ สาเหตุสำคัญประการหนึ่งของการขาดสภาพคล่องคือการใช้เงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกองทุน

- การขาดสภาพคล่องของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการคืนเงินค่างชำระให้แก่ผู้ประกอบการซึ่งมีผลกระทบต่อการทำงานและสภาพคล่องของผู้ประกอบการ

๗) โครงสร้างราคาขายปลีกน้ำมัน

ผู้มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้แก่ ผู้ผลิตและจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งเป็นโรงกลั่น ผู้นำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงและผู้ซื้อหรือได้มาซึ่งก๊าซปิโตรเลียมเหลวจากการแยกก๊าซธรรมชาติที่ซื้อหรือได้มาจากรัฐผู้รับสัมปทานหรือผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิตตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียมส่งเข้ากองทุนตามอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ซึ่งผู้มีหน้าที่ดังกล่าวยอมส่งผ่านต้นทุนในส่วนนี้ (Pass-through) ไปให้กับประชาชน และเป็นเหตุให้ผู้บริโภคต้องจ่ายค่าน้ำมันเชื้อเพลิงสูงขึ้น ดังนั้น การอุดหนุนจึงไม่ควรเป็นการอุดหนุนทั่วไป แต่ควรกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจนตามความจำเป็นและนโยบายของรัฐบาล และคำนึงถึงการสะท้อนต้นทุนที่แท้จริงของราคาน้ำมันเชื้อเพลิงตามกลไกตลาด

๘) สถานะของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

- กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงมีสถานะเป็นทุนหมุนเวียนซึ่งไม่เป็นนิติบุคคล อยู่ภายใต้การควบคุมกำกับของกรมบัญชีกลาง ตามพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับจำนวนเงินสูงสุดที่ทุนหมุนเวียนพึงมีไว้เพื่อใช้จ่าย และการนำทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงที่แตกต่างจากกองทุนหมุนเวียนอื่น ๆ เพราะมีการประมาณการฐานะกองทุนทุกสัปดาห์ และการเบิกจ่ายเงินมีจำนวนมากและมีความผันผวนตามสถานการณ์ราคาน้ำมันเชื้อเพลิง ในขณะที่ทุนหมุนเวียนอื่นมีการเบิกจ่ายตามเงื่อนไขของกองทุนนั้น ๆ โดยมีได้อิงกับสถานการณ์ที่มีความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จึงมีผลทำให้เงินที่พึงมีไว้ใช้จ่ายไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง (สกนช.) จึงขาดความคล่องตัวในการทำงาน และไม่สามารถดึงดูดหรือสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาทำงานได้ ทั้งนี้ แม้ว่าการปรับเปลี่ยนสถานะของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงให้เป็นกองทุนหมุนเวียนจะมีข้อดีในแง่ของการบริหารจัดการที่มีมาตรฐาน แต่ก็นำมาซึ่งข้อจำกัดบางประการในการบริหารงานของ สกนช. เช่น การบริหารงานขาดความคล่องตัวและล่าช้า มีข้อจำกัดเรื่องโครงสร้างและอัตรากำลังที่ไม่เพียงพอต่อภาระงาน

- การบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงไม่ควรอยู่ภายใต้พระราชกฤษฎีกาการกำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุด และการนำทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ เนื่องจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นทุนหมุนเวียนมีลักษณะของการจ่ายเงินเข้า - ออกอย่างต่อเนื่อง ซึ่งแตกต่างจากทุนหมุนเวียนอื่น ๆ ที่มีการกักเงินรายได้ (Earmarked Tax) เพื่อให้หน่วยงานของรัฐนำไปใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานนั้น หรือเพื่อการหนึ่งการใดเป็นการเฉพาะ ดังนั้นการบังคับใช้พระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงอาจไม่เหมาะสมกับการดำเนินงานของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เนื่องจากเงื่อนไขในการบริหารจัดการการเงินทุนมีความแตกต่างจากกองทุนหมุนเวียนอื่น จึงควรพิจารณาแนวทางที่สอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

- มาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันน้ำมันเชื้อเพลิงฯ กำหนดให้ สกนช. มีสถานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นนิติบุคคลและไม่เป็นส่วนราชการ ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ ก.พ.ร. ในส่วนที่เกี่ยวกับตัวชี้วัดต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงก็มีสถานะเป็นทุนหมุนเวียน ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ตามพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ ด้วย ซึ่งไม่มีการกำหนดกรอบอัตราเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของทุนหมุนเวียนอย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของการบริหารงานบุคคลในส่วนของผู้ปฏิบัติงานใน สกนช. โดยให้อำนาจแก่คณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าวโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

๔) การใช้มาตรการภาษีสรรพสามิตเป็นเครื่องมือบรรเทาปัญหาวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง

- การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตเป็นกลไกที่รัฐบาลใช้ดำเนินการเพื่อจัดเก็บรายได้จากผู้บริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยหรือสินค้าที่ต้องการควบคุมการบริโภค โดยภาษีสรรพสามิตที่จัดเก็บจากการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงเป็นแหล่งรายได้หนึ่งที่มีความสำคัญของประเทศ อย่างไรก็ตาม มีข้อถกเถียงเกี่ยวกับความเป็นธรรมของการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากการบริโภคน้ำมันเชื้อเพลิง เนื่องจากภาระภาษีดังกล่าวอาจตกอยู่กับผู้ใช้น้ำมันเชื้อเพลิงโดยเฉพาะในภาคการประกอบธุรกิจขนส่งหรือการประกอบอาชีพหรือบริการที่เกี่ยวข้องกับการขนส่ง เช่น รถบรรทุกสินค้า รถยนต์ขนส่งสินค้า รถยนต์โดยสาร จึงมีข้อเสนอแนะให้พิจารณาปรับปรุงนโยบายภาษีสรรพสามิตให้มีความยืดหยุ่นและเป็นธรรมมากขึ้น เช่น การใช้มาตรการภาษีสรรพสามิตเพื่อส่งเสริมการใช้พลังงานสะอาดหรือการใช้พลังงานทดแทนมากขึ้น หรือการปรับลดอัตราภาษีสรรพสามิตเป็นการชั่วคราวในสภาวะการณ์ที่ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงปรับตัวเพิ่มสูงขึ้นจนส่งผลกระทบต่อการค้าปลีกของประชาชน

- ควรบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างกรมสรรพสามิตกับกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อใช้มาตรการต่าง ๆ ของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงร่วมกับมาตรการทางภาษีสรรพสามิตให้เป็นไปอย่างสอดคล้องกัน ทั้งระบบซึ่งจะส่งผลทำให้การแก้ไขปัญหาเป็นไปอย่างยั่งยืนและรอบด้าน

๑๐) ช้อยกเว้นไม่ต้องส่งเงินเข้ากองทุน

- มาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดช้อยกเว้นในกรณีที่มีการนำน้ำมันเชื้อเพลิงมาใช้เป็นวัตถุดิบ ไม่ต้องส่งเงินเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีการกำหนดร้อยละหรือสัดส่วนของการนำมาใช้ว่าเป็นอัตราเท่าใดจึงจะได้รับการยกเว้น ดังนั้น จึงควรกำหนดให้ชัดเจนว่า สัดส่วนของน้ำมันเชื้อเพลิงที่นำมาเป็นวัตถุดิบที่จะได้รับยกเว้นไม่ต้องส่งเงินเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงมีสัดส่วนเท่าใด

- ควรพิจารณายกเลิกช้อยกเว้นสำหรับผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีที่ไม่ต้องส่งเงินเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

๑๑) การยื่นคำขอรับเงินคืนจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

เนื่องจากมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้บุคคลผู้ที่ส่งเงินเข้ากองทุนโดยไม่มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุน หรือส่งเงินเข้ากองทุนเกินกว่าจำนวนที่มีหน้าที่ต้องส่ง บุคคลผู้นั้นมีสิทธิได้รับเงินคืนโดยการยื่นคำขอรับเงินคืนต่อสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ตามระเบียบที่สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงกำหนด ซึ่งในทางปฏิบัติเมื่อสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงได้รับคำขอแล้วจะสอบถามไปยังหน่วยปฏิบัติ คือ กรมสรรพสามิต กรมศุลกากร หรือกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ แล้วแต่กรณี เกี่ยวกับการตรวจนับปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงที่บุคคลดังกล่าวใช้เป็นฐานในการส่งเงินเข้ากองทุน ดังนั้น เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและคล่องตัวมากยิ่งขึ้น จึงมีข้อเสนอแนะว่า ในกรณีนี้ควรกำหนดให้ผู้มีสิทธิยื่นคำขอรับเงินคืนจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงสามารถยื่นคำขอต่อหน่วยปฏิบัติได้เช่นเดียวกับกรณีที่ส่งเงินเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

๑๒) การใช้มาตรการลงโทษทางอาญา

- บทบัญญัติในพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่กำหนดโทษทางอาญา เช่น มาตรา ๔๓ กำหนดความผิดฐานไม่ให้ถ้อยคำ หรือไม่ส่งบัญชี เอกสารหรือหลักฐาน หรือวัตถุใดแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งเป็นโทษอาญาในลักษณะที่ไม่ร้ายแรง จึงมีข้อเสนอแนะว่า ควรยกเลิกโทษทางอาญาดังกล่าวและเปลี่ยนการลงโทษอาญาเป็นการปรับแทน

- ในกรณีที่จะกำหนดให้การฝ่าฝืนไม่กระทำหรือกระทำการใดที่จะเป็นความผิดและมีโทษอาญานั้น ควรพิจารณากำหนดให้ผู้กระทำความผิดต้องมีเจตนาทุจริตเป็นเจตนาพิเศษอันเป็นองค์ประกอบความผิดด้วย

- การกำหนดโทษอาญาควรกำหนดเฉพาะในกรณีที่ก่อให้เกิดความเสียหายและผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างร้ายแรงโดยมีเจตนาทุจริต

๑๓) การบริหารงานของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

- การบริหารงานของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงควรคำนึงถึงความคุ้มค่า ต้นทุน เสถียรภาพ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความยั่งยืนทางการคลังของภาครัฐ และความสอดคล้องกับกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย

- ควรมีการวิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงและเผยแพร่ให้เป็นที่ประจักษ์ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนได้ว่าการใช้เงินของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

- ควรมีการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินที่โปร่งใส และกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจสอบการใช้เงินของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงอย่างชัดเจน

- ควรพิจารณาปรับบทบาทในอนาคตของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อรองรับการพัฒนาเทคโนโลยีพลังงานที่มุ่งเน้นการใช้พลังงานทดแทนซึ่งก่อให้เกิดมลภาวะน้อยกว่าการใช้พลังงานจากฟอสซิล รวมทั้งการใช้มาตรการภาษีคาร์บอน (Carbon Tax) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการสิ่งแวดล้อม และจูงใจให้ประชาชนปรับตัวและลดการพึ่งพาน้ำมันเชื้อเพลิงในระยะยาว ซึ่งมาตรการอุดหนุนราคาน้ำมันเชื้อเพลิงอย่างต่อเนื่องไม่สอดคล้องกับบทบาทดังกล่าว

วิมลศรี

- สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงจำเป็นต้องพัฒนากลไกในการวิเคราะห์สถานการณ์ที่ทันสมัยและมีความยืดหยุ่นมากขึ้น เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาดโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑๔) การสรรหาผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

- กระบวนการสรรหาผู้อำนวยการ สกนช. ใช้ระยะเวลาสั้นและทำให้การบริหารงานของ สกนช. ขาดความต่อเนื่อง

๑๕) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- การที่กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงใช้มาตรการอุดหนุนราคาน้ำมันดีเซลถือเป็นการบิดเบือนกลไกราคา และทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจใช้น้ำมันดีเซลมากกว่าเบนซินซึ่งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่าการใช้น้ำมันประเภทอื่น จึงไม่สอดคล้องกับนโยบายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ ประชาชนไม่เกิดความตระหนักรู้ถึงการประหยัดพลังงานน้ำมัน รวมถึงไม่มีแรงจูงใจที่เพียงพอในการเปลี่ยนจากการใช้พลังงานฟอสซิลไปเป็นพลังงานสะอาดที่สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยกว่า เช่น รถยนต์ไฟฟ้า (EV)

- ควรมีการพิจารณาทบทวนการเปลี่ยนแปลงบทบาท วัตถุประสงค์ หน้าที่และอำนาจของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีพลังงานและโครงสร้างพลังงานของประเทศในอนาคต

- ควรมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายอุดหนุน โดยเน้นไปที่การอุดหนุนแบบมุ่งเป้า (Targeted Subsidy) เช่น กลุ่มเปราะบาง และกลุ่มที่ไม่เปราะบาง หรือผู้ใช้รถ ผู้มีรายได้น้อยหรือกลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากราคาน้ำมันสูง ผู้ประกอบการที่ต้องพึ่งพิงน้ำมันเชื้อเพลิงในการดำเนินธุรกิจ เนื่องจากการให้การอุดหนุนแก่ทุกกลุ่มผู้บริโภคอาจไม่ก่อให้เกิดความคุ้มค่าและเป็นธรรม

- ควรมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตรงตามวัตถุประสงค์ เช่น การใช้ระบบฐานข้อมูล การใช้แอปพลิเคชัน

- ควรพิจารณารวมกองทุนที่เกี่ยวข้องกับพลังงานที่มีอยู่ในปัจจุบันเข้าด้วยกัน เช่น กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง กองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน และกองทุนพัฒนาไฟฟ้า เพื่อให้การบริหารจัดการและการวางนโยบายด้านพลังงานของประเทศมีความชัดเจนไปในทิศทางเดียวกัน สามารถวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมของโครงสร้างพลังงานของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- ควรพิจารณาว่าน้ำมันเชื้อเพลิงควรถูกจัดอยู่ในประเภทสินค้าจำเป็น หรือสินค้าฟุ่มเฟือย เพราะการจัดประเภทเช่นนี้จะส่งผลต่อการวางนโยบายภาษีและจัดการกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงในอนาคต

- บทบาทของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงควรจะมีมากขึ้น แต่ยังต้องมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวตามสถานการณ์ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่เกิดวิกฤตทางด้านพลังงาน ส่วนผู้ประกอบการจะต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐ ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านกฎหมายหรือโครงสร้างการบริหารจัดการพลังงาน

- ในอนาคตกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงควรมีการบริหารจัดการที่ดีขึ้น โดยเฉพาะในช่วงที่น้ำมันมีราคาลดลง ควรมีการเก็บเงินเข้ากองทุนเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับวิกฤตในอนาคต ไม่ควรปล่อยให้ราคาน้ำมันลดลงโดยไม่มีการเก็บเงินเข้ากองทุน ในขณะเดียวกันภาครัฐควรมีการกำกับดูแลและสนับสนุนผู้ประกอบการอย่างเหมาะสม ไม่ควรกำหนดนโยบายที่ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการมากเกินไป

๒๐. ได้นำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายของกฎหมายฉบับนี้ (ถ้ามี) มาประกอบการพิจารณาด้วยแล้วหรือไม่
-ไม่มี-

๒๑. หน่วยงานได้

๒๑.๑ ออกกฎหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ เพื่อที่ประชาชนจะสามารถปฏิบัติตามกฎหมายหรือได้รับสิทธิประโยชน์จากกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

มีการออกกฎตามที่พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังนี้

๑) ประกาศกระทรวงพลังงาน

ลำดับ	ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญ	มาตราที่ให้อำนาจในการออกกฎ
๑	ประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเปรียบเทียบ ตามพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒	กำหนดองค์ประกอบของผู้ที่จะมาเป็นคณะกรรมการเปรียบเทียบ ความผิดอาญา ตามมาตรา ๔๑-๔๔	มาตรา ๔ และมาตรา ๔๖
๒	ประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒	กำหนดตำแหน่งของผู้ที่เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒	มาตรา ๔
๓	ประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒	กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการในการขอมิบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒	มาตรา ๓๗ วรรคสอง

๒) ระเบียบ/ประกาศของคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

ลำดับ	ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญ	มาตราที่ให้อำนาจในการออกกฎ
๑	ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ว่าด้วยการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๓	กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการบริหาร และหลักเกณฑ์การจ่ายเงินและการเก็บรักษาเงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง	มาตรา ๑๔ (๓) (๗) (๑๐) (๑๑)
๒	ประกาศคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง	กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง	มาตรา ๙ และ มาตรา ๑๔ (๑๐)

ลำดับ	ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญ	มาตราที่ให้อำนาจในการออกกฎ
๓	ประกาศคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง	กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง	มาตรา ๑๔ (๑๐) และมาตรา ๒๐
๔	ประกาศคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ว่าด้วยค่าใช้จ่ายในกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องหรือเกี่ยวเนื่องกับการจัดการกิจการของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๓	กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องหรือเกี่ยวเนื่องกับการจัดการกิจการของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘ (๒)	มาตรา ๘ และมาตรา ๑๔ (๑๐)
๕	ประกาศคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เรื่อง หลักเกณฑ์การเปรียบเทียบตามพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒	กำหนดหลักเกณฑ์การเปรียบเทียบความผิดอาญาตามพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒	มาตรา ๑๔ (๑๐) และมาตรา ๔๖

๓) ระเบียบ/ประกาศสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

ลำดับ	ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญ	มาตราที่ให้อำนาจในการออกกฎ
๑	ระเบียบสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ว่าด้วยการขอรับเงินคืนจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๓	กำหนดหลักเกณฑ์ในการขอรับเงินคืนจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง กรณีที่มีผู้ส่งเงินเข้ากองทุนโดยไม่มีหน้าที่ต้องส่ง หรือส่งเงินเกินกว่าจำนวนที่มีหน้าที่ต้องส่ง	มาตรา ๒๔ (๒) และมาตรา ๓๓
๒	ระเบียบสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ว่าด้วยเงินทดรองจ่าย พ.ศ. ๒๕๖๓	กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารและจัดการการเงินในเรื่องเงินทดรองจ่ายของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง	มาตรา ๒๔ (๒)
๓	ระเบียบสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ว่าด้วยการจ่ายเงินและการเก็บรักษาเงินของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๕	กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจ่ายเงินและการเก็บรักษาเงินของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง	มาตรา ๒๔ (๒)

ลำดับ	ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญ	มาตราที่ให้อำนาจในการออกกฎ
๔	ระเบียบสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ว่าด้วยการใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ และการเก็บรักษาเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕	กำหนดแนวทางในการใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ และการเก็บรักษาเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง	มาตรา ๒๔ (๒)
๕	ประกาศสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เรื่อง นโยบายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๕	กำหนดแนวนโยบายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง	มาตรา ๒๔ (๒)

๔) ประกาศกรมสรรพสามิต/ประกาศกรมศุลกากร/ประกาศกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ

ลำดับ	ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญ	มาตราที่ให้อำนาจในการออกกฎ
๑	ประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง การส่งเงินเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง การขอรับเงินชดเชย การขอรับเงินคืนจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง และการส่งเงินชดเชยคืนกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง	กำหนดวิธีปฏิบัติในการส่งเงินเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง การขอรับเงินชดเชย การขอรับเงินคืนจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง และการส่งเงินชดเชยคืนกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงของผู้ผลิตและจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งเป็นโรงกลั่น	มาตรา ๒๗ (๑) มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง (๑) และวรรคสาม มาตรา ๓๑ วรรคสอง และมาตรา ๓๒ วรรคสอง
๒	ประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง การส่งเงินเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง การขอรับเงินชดเชย การขอรับเงินคืนจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง และการส่งเงินชดเชยคืนกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒)	แก้ไขเพิ่มเติมประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง การส่งเงินเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง การขอรับเงินชดเชย การขอรับเงินคืนจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง และการส่งเงินชดเชยคืนกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง	มาตรา ๒๗ (๑) มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง (๑) และวรรคสาม มาตรา ๓๑ วรรคสอง และมาตรา ๓๒ วรรคสอง
๓	ประกาศกรมศุลกากร ที่ ๑๖/๒๕๖๓ เรื่อง การส่งเงิน การขอรับเงินชดเชย การขอรับเงินคืน และการส่งเงินชดเชยคืน ตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง	กำหนดวิธีปฏิบัติในการส่งเงินเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง การขอรับเงินชดเชย การขอรับเงินคืนจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง และการส่งเงินชดเชยคืนกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงของผู้นำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิง	มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒

ลำดับ	ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญ	มาตราที่ให้อำนาจในการออกกฎ
๔	ประกาศกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ เรื่อง การส่งเงินเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง และการขอรับเงินชดเชยจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่ซื้อหรือได้มาจาก การแยกก๊าซธรรมชาติ ตามกฎหมายว่า ด้วยปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๖๒	กำหนดวิธีปฏิบัติในการส่งเงินเข้า กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง และการ ขอรับเงินคืนจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ของผู้ซื้อหรือได้มาซึ่งก๊าซปิโตรเลียม เหลวที่ได้มาจากรัฐผู้รับสัมปทานหรือ ผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิตตาม กฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม	มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๔

๒๑.๒ ดำเนินการอื่นเพื่อปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

มีการจัดคู่มือและแนวทางการให้บริการสำหรับผู้รับบริการกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงและเผยแพร่ ในเว็บไซต์ของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง และมีการจัดทำระบบ TOFS : Thailand Oil Fund System ที่เป็นระบบติดตามและเชื่อมโยงข้อมูลกรมสรรพสามิตและสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งถูกนำมาใช้ เพื่อประโยชน์ในการให้บริการ E-Service ที่ช่วยให้ผู้ประกอบการไม่ต้องเดินทางมาติดต่อ สกนช. ในการขอรับเงิน ชดเชยจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

๒๒. ผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

๒๒.๑ กฎหมายนี้มีการบังคับใช้หรือไม่ อย่างไร

กฎหมายฉบับนี้มีการบังคับใช้กับผู้ค้าน้ำมันที่มีหน้าที่ต้องส่งเงินเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อนำมาใช้ในการรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมในกรณี ที่เกิดวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงตามที่กำหนดไว้ในแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง โดยคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงมีอำนาจในการออกประกาศเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ ส่งเงินเข้ากองทุนหรือได้รับเงินชดเชย และกำหนดอัตราเงินส่งเข้ากองทุนตามมาตรา ๒๗ อัตราเงินชดเชย ตามมาตรา ๒๙ อัตราเงินคืนจากกองทุนตามมาตรา ๓๑ และอัตราเงินชดเชยคืนกองทุนตามมาตรา ๓๒ และผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงหรือผู้ที่ผู้อำนวยการมอบหมายเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติ การจ่ายเงินกองทุน ซึ่งนับตั้งแต่กฎหมายฉบับนี้มีผลใช้บังคับ คณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ก็มีการออกประกาศเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการส่งเงินเข้ากองทุนหรือได้รับเงินชดเชยหลายฉบับ และที่ผู้ค้าน้ำมันส่งเงินเข้ากองทุนอย่างต่อเนื่อง และสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงก็ได้มีการจ่ายเงินชดเชย ให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยตามมาตรา ๒๙ อย่างต่อเนื่องเช่นกัน (ดังปรากฏในข้อมูลสถิติเกี่ยวกับรายได้ และค่าใช้จ่ายในการจ่ายเงินชดเชยจากกองทุนในข้อ ๑๔.๒)

๒๒.๒ หากมีการบังคับใช้ เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร

การบังคับใช้พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมาย และเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายในการช่วยรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศให้อยู่ในระดับ ที่เหมาะสมในกรณีที่เกิดวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง ทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากการมีน้ำมัน เชื้อเพลิงใช้อย่างเพียงพอและทั่วถึงในราคาที่เหมาะสม และเป็นการช่วยเหลือผู้ประกอบการได้รับประโยชน์ ในการดำเนินธุรกิจ เนื่องจากราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีเสถียรภาพจะมีส่วนช่วยในการลดความเสี่ยงจาก ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้ต้นทุนการผลิตไม่ผันผวนจนเกินไป ผู้ประกอบการ จึงสามารถวางแผนการผลิตเพื่อการแข่งขันกับต่างประเทศได้

1/10/2562

๒๒.๓ ประชาชนมีภาระหรือรัฐมีต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

๒๒.๓.๑ ภาระของประชาชนในการปฏิบัติตามกฎหมาย

ผู้ค้าน้ำมันซึ่งเป็น ๑) ผู้ผลิตและจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งเป็นโรงกลั่น ๒) ผู้นำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงและ ๓) ผู้ซื้อหรือได้มาซึ่งก๊าซปิโตรเลียมเหลวจากการแยกก๊าซธรรมชาติที่ซื้อหรือได้มาจากรัฐผู้รับสัมปทาน หรือผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิตตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม มีหน้าที่ในการส่งเงินเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงตามอัตราที่คณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงประกาศกำหนด ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีน้ำมันเชื้อเพลิงที่ผลิตภายในราชอาณาจักร ให้ผู้ผลิตและจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งเป็นโรงกลั่นส่งเงินเข้ากองทุนให้แก่กรมสรรพสามิต ตามปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงที่ผลิตและจำหน่ายตามระยะเวลาและวิธีการที่กรมสรรพสามิตประกาศกำหนด

(๒) กรณีน้ำมันเชื้อเพลิงที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ให้ผู้นำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงส่งเงินเข้ากองทุนให้แก่กรมศุลกากร ตามปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ตามระยะเวลาและวิธีการที่กรมศุลกากรประกาศกำหนด

(๓) กรณีก๊าซปิโตรเลียมเหลวจากการแยกก๊าซธรรมชาติที่ซื้อหรือได้มาจากรัฐผู้รับสัมปทาน หรือผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิตตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม ให้ผู้ซื้อหรือได้มาซึ่งก๊าซปิโตรเลียมเหลวส่งเงินเข้ากองทุนให้แก่กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ ตามปริมาณก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่ซื้อหรือได้มา ตามระยะเวลาและวิธีการที่กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติประกาศกำหนด

๒๒.๓.๒ ต้นทุนของรัฐที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมาย

มีการใช้จ่ายเงินของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง (งบบุคลากร งบดำเนินงาน งบลงทุน และงบรายจ่ายอื่น) ดังนี้

รายการ	ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (๒๔-๓๐ ก.ย ๖๒)	ปีงบประมาณ ๒๕๖๓	ปีงบประมาณ ๒๕๖๔	ปีงบประมาณ ๒๕๖๕	ปีงบประมาณ ๒๕๖๖
แผนการ เบิกจ่าย	๑,๘๓๗,๔๐๐.๐๐	๔๑,๐๖๕,๙๐๐.๐๐	๔๖,๕๓๖,๘๐๐.๐๐	๖๒,๖๕๓,๔๒๐.๐๐	๕๓,๙๕๕,๗๑๓.๐๐
ผลการ เบิกจ่าย	๔๖๗,๒๐๐.๐๐	๒๘,๔๖๙,๗๐๐.๐๐	๓๔,๕๕๘,๐๐๐.๐๐	๔๓,๘๘๑,๓๔๔.๓๙	๔๕,๓๕๒,๑๓๐.๖๙
คิดเป็น ร้อยละ	๒๕.๔๓	๖๙.๓๓	๗๔.๒๖	๗๐.๐๔	๘๔.๐๕

Wissat

๒๒.๔ เกิดผลที่ไม่ได้คาดคิดหรือไม่พึงประสงค์หรือไม่

๒๒.๔.๑ อาจส่งผลกระทบต่อฐานะการคลังของประเทศ หากไม่สามารถชำระหนี้เงินกู้ได้

ในปัจจุบันกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงมีฐานะการเงินติดลบอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากสถานการณ์ราคาน้ำมันสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้กองทุนต้องจ่ายเงินชดเชยให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยจำนวนมาก ในขณะที่จำนวนเงินที่ส่งเงินเข้ากองทุนมีน้อยกว่าจำนวนที่จ่ายเงินชดเชย ดังนั้น จึงทำให้กรอบวงเงินของกองทุนจำนวน ๕๐,๐๐๐ ล้านบาทไม่เพียงพอ และจำเป็นต้องมีการกู้ยืมเงินเพิ่มเติม ซึ่งพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงสามารถกู้ยืมเงินได้ในวงเงินไม่เกินสองหมื่นล้านบาท โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง และโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรี ซึ่งเหตุผลในการกำหนดเพดานของกรอบวงเงินกองทุนและกรอบวงเงินกู้ดังกล่าวก็เพื่อป้องกันปัญหาและการแทรกแซงและการนำเงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงไปใช้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ แต่มาตรา ๒๖ วรรคสามก็เปิดช่องให้สามารถเปลี่ยนแปลงกรอบวงเงินของกองทุนและกรอบวงเงินกู้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจได้ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ซึ่งก็ได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาสองฉบับเพื่อเปลี่ยนแปลงกรอบวงเงินกองทุนและกรอบวงเงินกู้ ได้แก่ พระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงกรอบวงเงินกู้เพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่กำหนดให้เปลี่ยนแปลงกรอบวงเงินกู้เพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศเป็นจำนวนไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ ล้านบาท และพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงกรอบวงเงินกองทุนและกรอบวงเงินกู้ เพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่ให้เปลี่ยนแปลงกรอบวงเงินกองทุนตามมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง เป็นจำนวนไม่เกิน ๑๗๐,๐๐๐ ล้านบาท และให้เปลี่ยนแปลงกรอบวงเงินกู้ตามมาตรา ๒๖ วรรคสอง เป็นจำนวนไม่เกิน ๑๕๐,๐๐๐ ล้านบาท

ทั้งนี้ การกู้ยืมเงินของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ถือเป็นภาระก่อหนี้สาธารณะอย่างหนึ่ง ซึ่งตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ กำหนดห้ามมิให้กระทรวงการคลังค้ำประกันหนี้ของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ อย่างไรก็ตาม มีการตราพระราชกำหนดผ่อนผันให้กระทรวงการคลังค้ำประกันการชำระหนี้ของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อให้กระทรวงการคลังโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีค้ำประกันหนี้เงินกู้ที่สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงได้กู้ยืมมาในวงเงินรวมไม่เกิน ๑๕๐,๐๐๐ ล้านบาท ดังนั้น การที่กองทุนน้ำมันมีเงินไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานและต้องมีการกู้ยืมเงิน โดยมีกระทรวงการคลังมาค้ำประกัน อาจส่งผลกระทบต่อฐานะการคลังของประเทศเนื่องจากก่อให้เกิดหนี้สาธารณะที่อาจจะต้องให้กระทรวงการคลังไปชดเชยหนี้เงินกู้แทน หากสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงไม่สามารถชำระหนี้เงินกู้คืนผู้ให้กู้ได้ จากการเข้าค้ำประกันหนี้เงินกู้

๒๒.๔.๒ อาจมีผลเป็นการบิดเบือนการตัดสินใจของประชาชนให้หันมาใช้น้ำมันดีเซลมากยิ่งขึ้น

ผลกระทบประการหนึ่งที่เกิดขึ้นจากการที่กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงมีการเก็บเงินเข้ากองทุนของน้ำมันเบนซินและนำไปอุดหนุนราคาน้ำมันดีเซล ก็คือ เป็นการบิดเบือนการตัดสินใจของผู้บริโภคให้หันมาใช้ น้ำมันดีเซลมากกว่าเบนซิน ทั้งนี้ ปรากฏตามรายงานวิจัยเรื่อง “ผลกระทบจากนโยบายการแทรกแซงราคาน้ำมัน” ซึ่งจัดทำขึ้นในปี ๒๕๕๐ โดยทำการศึกษาวินิจฉัยเกี่ยวกับผลกระทบจากนโยบายการแทรกแซงราคาน้ำมันโดยกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๕๘ โดยผลการศึกษิตตามรายงานฉบับดังกล่าว มาตรการแทรกแซงราคาในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๕๘ ซึ่งอุดหนุนราคาน้ำมันดีเซลมากกว่าน้ำมันเบนซิน นำไปสู่การบิดเบือนการตัดสินใจของผู้บริโภคให้หันมาเลือกบริโภคน้ำมันดีเซลมากกว่า

น้ำมันเบนซิน ซึ่งทำให้การบริโภคน้ำมันเบนซินในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๗ - ๒๕๔๙ น้อยกว่าที่ควรจะเป็นเล็กน้อย คือประมาณ ๓๔๓.๒ ล้านลิตร (ร้อยละ ๑.๕ ของปริมาณการบริโภคทั้งหมด) ในขณะที่การบริโภคน้ำมันดีเซล มากกว่าที่ควรจะเป็นมาก คือประมาณ ๕,๘๓๘.๖ ล้านลิตร (ร้อยละ ๑๑.๓) เมื่อเทียบกับกรณีที่ไม่มีการแทรกแซงราคา อย่างไรก็ตาม การอุดหนุนราคาน้ำมันดีเซล นอกจากมีผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจจากการบิดเบือนปริมาณการบริโภคน้ำมันเชื้อเพลิงแล้ว ยังมีผลต่อสิ่งแวดล้อมอีกด้วย โดยทำให้ปริมาณมลพิษในอากาศที่เกิดขึ้นจากการใช้น้ำมันดีเซลมีปริมาณเพิ่มขึ้นมากกว่ากรณีไม่มีการแทรกแซง เช่น ทำให้เกิด NO_x มากกว่าที่ควรจะเป็น ๓.๓ แสนตัน, CO มากกว่าที่ควรจะเป็น ๑.๖ แสนตัน และ SO₂ มากกว่าที่ควรจะเป็น ๘.๙ พันตัน ดังนั้น การใช้เงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงในการอุดหนุนราคาน้ำมันดีเซล จึงส่งผลกระทบต่อไม่เพียงประสงค์ในการกระตุ้นให้มีการใช้น้ำมันดีเซล ที่มากขึ้นกว่าปกติ ซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับนโยบายในการส่งเสริมให้ลดการใช้พลังงานจากฟอสซิลที่ก่อให้เกิดก๊าซเรือนกระจก รวมถึงอาจทำให้ประชาชนไม่มีแรงจูงใจที่เพียงพอในการเปลี่ยนจากการใช้พลังงานฟอสซิลไปสู่การใช้พลังงานทางเลือกที่สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยกว่า เช่น รถยนต์ไฟฟ้า (EV)

๒๓. กฎหมายนี้คุ้มค่าหรือได้สัดส่วนเมื่อเทียบประโยชน์ที่ได้รับกับภาระของประชาชนและทรัพยากรที่ใช้ในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

กฎหมายฉบับนี้มีกฎหมายนี้คุ้มค่าและได้สัดส่วนเมื่อเทียบประโยชน์ที่ได้รับกับภาระของประชาชนและทรัพยากรที่ใช้ในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย เนื่องจากเงินของผู้ค้าน้ำมันที่นำส่งเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงจะถูกนำไปใช้ในการรักษาระดับเสถียรภาพราคาน้ำมันเชื้อเพลิงไม่ให้สูงจนเกินไป อันอาจส่งผลกระทบต่อการค้าของประชาชน การใช้เงินกองทุนเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวจึงมีส่วนช่วยให้ประชาชนและผู้ประกอบการได้รับประโยชน์โดยมีน้ำมันเชื้อเพลิงใช้อย่างเพียงพอและทั่วถึงในราคาที่เหมาะสม และได้มีเวลาในการปรับตัวในช่วงที่ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงปรับตัวสูงขึ้นในกรณีที่เกิดวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการในการวางแผนการผลิต เนื่องจากลดความเสี่ยงจากราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีการผันผวนอย่างรวดเร็ว

๒๔. สมควรยกเลิก แก้ไข ปรับปรุงกฎหมายหรือกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ ยังคงมีความจำเป็นต่อการรักษาเสถียรภาพราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศและยังสอดคล้องกับสถานการณ์เศรษฐกิจของประเทศไทยอยู่ อย่างไรก็ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ยังมีปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายอยู่หลายประการ ซึ่งสมควรพิจารณาเพื่อปรับปรุงแก้ไขกฎหมายในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

(๑) แก้ไขนิยามของ “วิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง” ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นโดยอาจกำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่ใช้ในการพิจารณาเพื่อกำหนดว่า สถานการณ์ใดที่จะเป็นสถานการณ์ที่ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงมีการปรับราคาขึ้นที่อาจมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน (มาตรา ๓)

(๒) แก้ไขวัตถุประสงค์ของกองทุนในการบรรเทาผลกระทบจากการปรับโครงสร้างราคาน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะซึ่งสมควรได้รับการช่วยเหลือเป็นพิเศษ (มาตรา ๕)

(๓) แก้ไขหลักเกณฑ์การสรรหาผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงคนใหม่ให้แล้วเสร็จก่อนที่ผู้อำนวยการคนปัจจุบันจะหมดวาระ (มาตรา ๒๐)

(๔) แก้ไขหลักการในการกักเงินของกองทุนให้มีความชัดเจน โดยให้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยหนี้สาธารณะและกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัด และแก้ไขเพิ่มเติมหลักการให้กองทุน

สามารถพิจารณานำกลยุทธ์ในการถอนกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงในการรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงมาใช้ ในกรณีที่ฐานะของกองทุนติดลบเกินกว่าระดับที่กำหนดไว้ (มาตรา ๒๖)

(๕) แก้ไขเพิ่มเติมให้การขอเงินคืนในกรณีส่งเงินเข้ากองทุนโดยไม่มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนหรือส่งเงินเข้ากองทุนเกินกว่าจำนวนที่มีหน้าที่ต้องส่ง ให้ยื่นคำขอต่อหน่วยปฏิบัติ (กรมสรรพสามิต กรมศุลกากร หรือกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ) เช่นเดียวกับกรณีขอรับเงินคืนตามมาตรา ๓๑ (มาตรา ๓๓)

(๖) ยกเลิกความผิดอาญาฐานขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๒ เนื่องจากมีความซ้ำซ้อนกับความผิดฐานต่อผู้ขัดขวางเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

(๗) แก้ไขฐานความผิดที่เปรียบเทียบได้ โดยนำความผิดอาญาที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยแล้วออกจากพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๔๖)

(๘) แก้ไขเพิ่มเติมหลักการใหม่ เพื่อเปลี่ยนแปลงสถานะของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงให้มีสถานะเป็นนิติบุคคลเพื่อให้มีความคล่องตัวในการดำเนินงานมากขึ้น

(๙) แก้ไขเพิ่มเติมหลักการใหม่ เพื่อกำหนดให้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงอย่างสม่ำเสมอ ให้สอดคล้องกับแนวโน้มสถานการณ์ราคาน้ำมันโลกที่เปลี่ยนแปลงไป

๒๕. สมควรดำเนินการอื่นเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย หรือมีข้อเสนออื่นหรือไม่ อย่างไร

๒๕.๑ ควรมีการปรับปรุงแก้ไขแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ราคาน้ำมันโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงไป และควรกำหนดสถานการณ์ที่เป็นวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงให้มีความยืดหยุ่น โดยอาจกำหนดฉากทัศน์ (Scenarios) ในหลายรูปแบบ เพื่อให้ตอบสนองต่อความผันผวนของราคาน้ำมันเชื้อเพลิงได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ควรกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนว่า หากราคาน้ำมันขึ้นมาถึงระดับใดระดับหนึ่ง ควรมีการจ่ายค่าชดเชยเท่าใด และควรมีการลดภาษีสรรพสามิตเท่าใด

๒๕.๒ ควรกำหนดไว้ในแผนวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงให้จำกัดการใช้เงินกองทุนเฉพาะเพื่อการชดเชยราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในกรณีเกิดวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงอย่างรุนแรงเท่านั้น เช่น สถานการณ์ที่ราคาน้ำมันในตลาดโลกมีความผันผวนเป็นอย่างมากจนไม่อาจควบคุมได้ เพื่อบรรเทาผลกระทบต่อการระดมเงินของกองทุนอันเนื่องมาจากการชดเชยราคาขายปลีกจากเงินกองทุนที่เรียกเก็บเงินจากราคาขายปลีกน้ำมันเบนซินในอัตราสูง และมีการใช้กองทุนเพื่อเป็นเครื่องมือในการอุดหนุนราคาน้ำมันเชื้อเพลิงเหล่านี้เป็นระยะเวลายาวนาน ส่งผลให้ฐานะทางการเงินของกองทุนติดลบ และเป็นภาระอย่างมากต่อผู้บริโภคจากการสะสมเงินคืนเข้ากองทุน

๒๕.๓ ควรมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการชดเชยราคาน้ำมันเชื้อเพลิงใหม่ โดยอุดหนุนเฉพาะกลุ่มเป้าหมาย (Targeted Subsidy) แยกย่อยเป็นรายกลุ่ม รวมถึงผู้มีรายได้น้อย เพื่อให้รัฐสามารถให้การช่วยเหลือกลุ่มบุคคลผู้ที่ต้องการช่วยเหลือได้อย่างแท้จริง เนื่องจากมิได้เป็นการอุดหนุนแบบครอบคลุมแก่ประชาชนทั้งหมดไม่ว่ากลุ่มใด โดยใช้เกณฑ์ในเรื่องราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงสูงเกินกว่าระดับราคาที่กำหนดไว้ในแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบและวิเคราะห์
อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ ไพลิน พึ่งเกียรติ

(นางไพลิน พึ่งเกียรติ)

ผู้อำนวยการสำนักงานการเงินและบัญชี

รักษาการแทนผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๘

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

๑. นางไพลิน พึ่งเกียรติ

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานการเงินและบัญชี

๒. นางสาวนิตา สมันแก้ว

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มงานบัญชี

โทร. ๐ ๒๗๙๔ ๖๐๖๗ และ ๐ ๒๗๙๔ ๖๐๖๐

อีเมล pailin@offo.or.th และ wanida@offo.or.th